

Kadernota 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	6
Financieel perspectief 2026-2029	8
Prognose op hoofdlijnen	10
Totaal programmabegroting 2025	11
Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten	11
Samenvatting begrotingsuitgangspunten komende planperiode.....	12
Toetsingskader Provincie	13
Voorjaarsnota 2025	14
Structurele effecten voorjaarsnota 2025.....	15
Structurele gevolgen meicirculaire 2025	21
Actualisatie ambities en middelen in balans	21
Autonome ontwikkelingen.....	23
Te honoreren nieuw beleidsontwikkelingen.....	29
Niet te honoreren beleidsontwikkelingen	32
Voorgestelde fasering spoor 3.....	33
Incidenteel te laste van algemene reserve	36
Totaalresultaat.....	36
Ontwikkelingen en risico's	37
Risico's en aandachtspunten.....	37
Gemeentefonds	38
Weerstandsvermogen	38
Overige risico's	39
Conclusies	40
Bijlage 1. Gedetailleerde uitwerking van de uitgangspunten	42
Bijlage 2. Toelichtingen voorstellen autonoom beleid 2026	47

Bijlage 3. Toelichtingen voorstellen nieuw beleid 2026	78
Bijlage 4. Toelichtingen voorstellen niet te honoreren nieuw / aanvullend beleid 2026	92

Inleiding

We leggen u de Kadernota 2026 voor. Hierbij vindt de integrale afweging plaats voor de meerjarenbegroting 2026-2029 en worden de kaders en uitgangspunten vastgesteld voor de programmabegroting 2026.

We houden koers

We staan – net als veel andere gemeenten – voor financieel uitdagende jaren. Waar we op korte termijn zwarte cijfers schrijven blijven de vooruitzichten op lange termijn onzeker. We hebben te maken met de gevolgen van het ravijnjaar en de oplopende kosten voor jeugdzorg. Het Rijk heeft hier gedeeltelijk voor gecompenseerd maar het blijft uitdagend om tot een sluitende meerjarenraming te komen. Om op deze ontwikkelingen in te spelen hebben we vorig jaar maatregelen genomen via 'Ambitie en Middelen in balans'. In deze Kadernota is de actualisatie van 'Ambitie en Middelen in balans' meegenomen.

We zien drie speerpunten als het gaat om onze belangrijkste uitdagingen:

- Meer passende woningen en voldoende voorzieningen
- Meer groen in de stad
- Meer samenwerken aan meedoen voor iedereen

Deze opgaven zijn van groot belang voor de toekomst van onze gemeente. Dat betekent dat we blijven investeren om de Leukste gemeente van Nederland te blijven en tegelijkertijd kritisch te blijven kijken naar onze uitgaven. Dit is nodig als we de voorzieningen in de stad in stand willen houden terwijl het Rijk ons grote opgaven oplegt.

We blijven investeren

De ontwikkelingen vragen wel om zorgvuldigheid en realisme in de te maken (nieuwe) beleidskeuzes. Tegelijkertijd vraagt de snel veranderende samenleving om een flexibele en betrouwbare overheid. Dat betekent dat we doen wat we zeggen. De Kadernota 2026 zet de lijn uit het raadsprogramma 2022-2026 voort bij het realiseren van de ambities en beleidsvoornemens.

Meer passende woningen en voldoende voorzieningen

Oldenzaal staat voor de opgave om te blijven groeien en tegelijkertijd aantrekkelijk en leefbaar te blijven voor jong en oud. Daarom zetten we de komende jaren stevig in op meer passende woningen en voldoende voorzieningen in de stad. Van 2021 tot en met 2024 hebben we 391 woningen gerealiseerd. Tot 2030 bouwen we elk jaar tenminste 100 woningen bij. We bouwen gevarieerd, geven ruimte aan wonen en vergroenen en betrekken inwoners bij de planvorming.

Op andere terreinen wordt fors geïnvesteerd. We zetten in op vitale voorzieningen zoals schoolgebouwen, binnen- en buitensport-accommodaties en ander gemeentelijk vastgoed. Daarmee zorgen we voor toekomstbestendige en toegankelijke voorzieningen voor iedereen. De kwaliteit van onze leefomgeving krijgt nadrukkelijk aandacht. We maken een omgevingsvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling (wonen, werken, leven) van onze stad richting 2050. En we verhogen onze meerjarige investeringen in het verbeteren van wegen, de openbare verlichting en het structureel onderhoud van het bomenbestand. Zo blijft Oldenzaal een verzorgde en bereikbare stad.

Meer groen in de stad

We investeren in een aantrekkelijke en klimaatbestendige leefomgeving, waarin ruimte is voor natuur, water en ontmoeting. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van het Singelpark en de vergroening van het Plechelmusplein. Ook in de wijken zetten we stappen. Straten en buurten worden klimaatbestendig ingericht, met ruimte voor wateropvang, verkoeling en biodiversiteit. Dit doen we

samen met wijkbewoners, zoals in de buurt Glinde-Hooiland. Zo bouwen we verder aan een stad waar het prettig wonen en recreëren is.

Meer samenwerken aan meedoen voor iedereen

We versterken het Sociaal plein als toegankelijk en herkenbaar aanspreekpunt voor alle inwoners. Daarnaast investeren we in sterke buurten waar mensen elkaar kennen en ondersteunen. Door initiatieven van onderop te stimuleren en wijkgericht te werken, vergroten we de betrokkenheid en leefbaarheid. Daarnaast werken we samen met onze partners aan een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk zelf regie kunnen nemen over hun leven. Daarom blijven we inzetten op preventie en ondersteuning dichtbij huis.

We hebben op tijd geanticipeerd

Deze ambities vragen uiteraard om een solide financiële basis. We hebben vorig jaar op tijd geanticipeerd op de financiële uitdagingen die op ons afkomen. Dankzij het doorvoeren van enkele bezuinigingsmaatregelen uit 'Ambities en Middelen in balans' laat de Kadernota 2026 voor de eerste drie jaar zwarte cijfers zien.

Voor incidentele uitgaven in deze periode kiest de gemeente ervoor om gebruik te maken van de goed gevulde algemene reserve. Op deze manier komt het ten goede aan de Oldenzaalse samenleving. Daarnaast kiezen we ervoor scherper aan de wind te varen, waar mogelijk zijn bestaande budgetten naar beneden bijgesteld. Het Rijk heeft in de Voorjaarsnota gemeenten gedeeltelijk gecompenseerd voor het ravijnjaar en uitgaven voor de jeugdzorg. Deze compensatie is ontoereikend en slechts voor twee jaar, vanaf 2028 moeten de uitgaven voor jeugdzorg structureel omlaag. Het Rijk komt hiervoor met maatregelen. Het effect hebben we als stelpost meegenomen in de meerjarenraming. De VNG is in overleg met het Rijk over passende invulling. Dit betekent wel dat we genoodzaakt zijn om het derde spoor van 'Ambitie en Middelen in balans' te effectueren.

Gefaseerd bezuinigen

We kiezen ervoor om de geplande bezuinigingen gefaseerd in te voeren. Hiermee krijgen de betrokken organisaties tijd en ruimte om zich hierop voor te bereiden. Vanaf 2027 wordt een eventueel lagere subsidie of hogere bijdrage geleidelijk ingevoerd: 10% in 2027, 25% in 2028, 50% in 2029, 75% in 2030 en in 2031 is het bezuinigingspakket volledig doorgevoerd. We blijven hierbij in gesprek met de betrokken organisaties. Door stapsgewijs de bezuinigingen door te voeren, worden de effecten op de samenleving zoveel mogelijk beperkt.

Conform het vastgestelde financieel beleid past de gemeente jaarlijks een indexatie toe op lokale heffingen om de kostenstijgingen als gevolg van inflatie te compenseren. Voor 2026 betekent dit een verhoging van de OZB met 3,6%.

Financieel perspectief en nieuwe beleidsvoornemens

Op basis van de voorliggende Kadernota 2026 zijn de financiële contouren voor de Programmabegroting 2026-2029, met name voor het laatste jaar, niet gunstig. De financiële positie van de gemeente is op dit moment stabiel, maar na 2027 ontvangt de gemeente fors minder middelen van het Rijk terwijl de structurele lasten blijven stijgen. De ontwikkelingen vragen om zorgvuldigheid en realisme in de te maken (nieuwe) beleidskeuzes.

Kortom, in 2026 blijven we koersvast, houden grip op onze financiën en blijven investeren in wat Oldenzaal sterk en leefbaar maakt. Met de voorliggende Kadernota 2026 geven we invulling aan deze ambities. Samen werken we aan onze stad Oldenzaal.

Financieel perspectief 2026-2029

Financiële positie

De basis voor de P&C-instrumenten voor de komende planperiode zijn:

- programmabegroting 2025;
- de najaarsnota 2024;
- de concept-Voorjaarsnota 2025.

Meerjarige Begrotingssaldi:

Bij de Programmabegroting 2025 kon het college onderstaand meerjarenperspectief presenteren:

Onderdelen (x €1.000)	2025		2026		2027		2028	
Verwachte begrotingssaldi 2025-2028	V	827	V	220	N	183	N	1.370

Bedragen x €1.000

De verwerking van de Najaarsnota 2024 had per saldo een negatief effect op deze begrotingssaldi. Dit leidde tot onderstaande meerjarenraming 2025-2028:

Onderdelen (x €1.000)	2025		2026		2027		2028	
Effect najaarsnota 2024	V	143	N	688	N	487	N	487
Begrotingssaldi na Najaarsnota 2024	V	970	N	468	N	670	N	1.857

Bedragen x €1.000

Het financieel perspectief voor 2026-2029, zoals hierna cijfermatig in tabel 1 gepresenteerd en tekstueel toegelicht, wordt vervolgens mede gevormd door onderstaande componenten:

Autonome ontwikkelingen

We leven in een dynamische wereld. Dit betekent dat er bijstellingen nodig zijn om het huidige beleid uit te kunnen blijven voeren. Deze ontwikkelingen zijn opgenomen onder autonome ontwikkelingen. Deze budgetten zijn benodigd om het huidige beleid op pijl te kunnen houden. Hierbij valt te denken aan volumegroei in het sociaal domein, vervangingsinvesteringen die waren begroot tegen een lager bedrag en kostenstijgingen bij gemeenschappelijke regelingen. Ook vallen in deze categorie reeds goedgekeurde college- en raadsvoorstellen.

Nieuwe beleidsvoornemens

Ondanks de onzekere financiële perspectieven en de daardoor vereiste zorgvuldigheid en realisme in het maken van (nieuwe) beleidskeuzes heeft het college gemeend om een integrale inventarisatie uit te moeten voeren naar de beleidswensen voor de periode 2026-2029, passend binnen de randvoorwaarden van zowel wettelijke verplichtingen als het Raadsprogramma 2022-2026. Dit heeft geleid tot een evenwichtig, ambitieus en realiseerbaar pakket van nieuw en aanvullend beleid.

Actualisatie budgetten

In Oldenzaal is de gebruikelijke en bestendige handelwijze om voor de gehele planperiode te begroten op basis van constante lonen en prijzen van het dienstjaar. Voor de nu aan de orde zijnde

planperiode is dus het *verwachte* loon- en prijsniveau van 2026 het uitgangspunt. Omdat de programmabegroting 2025 voor de gehele planperiode is gebaseerd op het verwachte loon-/prijsniveau 2025 dient er voor de nieuwe planperiode een actualisering van budgetten plaats te vinden. Dit gebeurt aan de hand van de voorlopig vastgestelde begrotingsuitgangspunten 2026. Van deze uitgangspunten treft u verderop in deze kadernota een samenvatting aan en een uitvoerige versie in bijlage 1.

Voorjaarsnota 2025

In de voorjaarsnota 2025 zijn diverse ontwikkelingen beschreven die niet alleen voor 2025 een financieel effect hebben maar tevens op de jaarschijven 2026 tot en met 2029. Deze financiële effecten zijn in deze kadernota opgenomen. Voor de nadere toelichting op deze ontwikkelingen verwijzen wij naar de voorjaarsnota 2025.

Meicirculaire 2025

In de voorjaarsnota 2025 van het Rijk zijn diverse (financiële) toezeggingen gedaan richting gemeenten. Deze krijgen hun definitieve invulling in de meicirculaire 2025. In afwachting van het uitbrengen van de meicirculaire door het Rijk nemen we, conform voorgaande jaren, een voorschot hierop door de effecten van de voorjaarsnota van het Rijk mee te nemen in de kadernota. De definitieve (financiële) effecten van de meicirculaire worden bij de besluitvorming voor de begroting 2026 meegenomen.

Ambities en Middelen in balans

In deze kadernota actualiseren we de verschillende sporen van het traject 'Ambitie en Middelen in balans'. De financiële effecten hiervan zijn meegenomen in het totaaloverzicht. Daarnaast is een fasering voorgesteld voor de invoering van diverse maatregelen vanuit spoor 3 en belastingen.

Prognose op hoofdlijnen

Alle bekende ontwikkelingen samen leiden op dit moment tot een prognose op hoofdlijnen van het begrotingsresultaat voor de gehele planperiode 2026-2029. Hierbij hoort de kanttekening dat de meicirculaire 2025 nog voor een bijstelling kan zorgen, evenals de gedetailleerde doorrekening van het opstellen van de definitieve Programmabegroting 2026. We hebben in tabel 1 ook de bekende ontwikkelingen van het lopende dienstjaar opgenomen om u een totaaloverzicht te geven van de gehele actuele planperiode. Voor een toelichting op de jaarschijf 2025 verwijzen we gemakshalve naar de Voorjaarsnota 2025.

Totaal resultaat 2026 – 2029								
Onderdelen (x € 1.000)	2026		2027		2028		2029	
a. Totaal programmabegroting 2025 (incl. Najaarsnota 2024)	N	468	N	670	N	1.857	N	1.857
b. Decembercirculaire 2024	V	151	V	252	V	348	V	348
c. Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten (tabel 2)	N	290	N	290	N	290	N	290
d. Concept-Voorjaarsnota 2025	V	1.111	V	594	V	613	V	596
e. Structurele gevolgen meicirculaire/Voorjaarsnota Rijk 2025	V	3.428	V	3.100	V	2.251	V	2.407
f. Ambities en Middelen in Balans - Opvoeren spoor 3	V	1.258	V	1.290	V	1.390	V	1.390
g. Ambities en Middelen in Balans – actualisatie	N	1.365	N	676	N	575	N	545
h. Autonome ontwikkelingen bestaand beleid	N	5.626	N	2.148	N	1.234	N	2.061
i. Voorgenomen nieuw/aanvullend beleid	N	531	N	353	N	253	N	275
j. fasering spoor 3	N	286	N	294	N	249	N	186
k. Incidenteel ten lasten van algemene reserve	V	2.716	V	638	V	115		
I. TOTAALRESULTAAT	V	98	V	1.443	V	259	N	473

Tabel 1.

De komende periode, richting de definitieve vaststelling van de Programmabegroting 2026, zullen de saldi verder worden 'gefinetuned' door onder meer verwerken van de (financiële) effecten van de meicirculaire 2025. Afhankelijk van deze uitkomsten zal een dekkingsplan worden opgesteld, waarbij

een onttrekking aan de Algemene Reserve voor met name de jaren 2026 en 2029 een optie is. Conform de 'Notitie Incidenteel/structureel van het Bestuurlijk Overleg Financiële-verhoudingen (BOFv) is het gemeenten toegestaan om maximaal 10% van het surplus in de algemene reserve (gedeelte boven de vastgestelde weerstandratio van 2) in te zetten als structureel dekkingsmiddel. Met een positieve jaarschijf 2026 of 2029 voldoen we in principe aan de vereisten voor repressief toezicht.

Hierna geven we u nadere informatie per regel van de in tabel 1 genoemde onderdelen.

Totaal programmabegroting 2025

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
a. Totaal programmabegroting 2025 (Incl. Najaarsnota 2024)	N	468	N	670	N	1.857	N	1.857
b. Effect Decembercirculaire	V	151	V	252	V	348	V	348

Bedragen x €1.000

De bedragen sluiten aan met de door uw raad vastgestelde programmabegroting 2025-2028, inclusief de verwerking van de Najaarsnota 2024. Samen vormden ze de basis voor het afgegeven repressief toezicht, met code oranje, door de Provincie Overijssel. Indien de eerste en de laatste jaarschijf negatief zijn volgt code rood. Zonder ingrijpen zijn de jaarschijven 2026 tot en met 2029 negatief. Hiertoe is in het kader van "Ambitie en Middelen in balans" een derde spoor van bezuinigingen uitgewerkt wat inwerking treedt als er vanuit het Rijk niet voldoende structurele middelen beschikbaar worden gesteld.

Voor het jaar 2029 is van de aanname uitgegaan dat het resultaat van dat jaar identiek is aan het jaar 2028. Bij het opstellen van de komende programmabegroting 2026-2029 zal er voor de jaarschijf 2029 sprake zijn van een gedetailleerde berekening van budgetten. Het resultaat van de huidige programmabegroting, inclusief de vastgestelde wijzigingen, als vertrekpunt nemen voor de komende programmabegroting betekent impliciet dat er vooralsnog van wordt uitgegaan dat de ombuigingen in de huidige programmabegroting conform worden gerealiseerd tenzij expliciet tot een aanpassing wordt besloten.

Het effect van de decembercirculaire 2024 is opgenomen in de voorjaarsnota 2025. De effecten voor 2026 tot en met 2029 zijn in deze kadernota meegenomen.

Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
c. Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten	N	290	N	290	N	290	N	290

Bedragen x €1.000

In het jaarlijkse proces om te komen tot een geactualiseerde begroting voor de volgende planperiode worden er uitgangspunten bepaald aan de hand waarvan de conceptbegroting kan worden opgesteld.

Deze uitgangspunten zijn (samengevat) opgenomen en worden gebruikt bij de opstelling van de komende programmabegroting. De uitgewerkte versie is ter kennisneming als bijlage 1 opgenomen achterin dit boekwerk.

Samenvatting begrotingsuitgangspunten komende planperiode

Tot en met de programmabegroting 2025 werd de indexeringsystematiek gehanteerd op basis van de volgende grondslagen:

Lonen en sociale lasten op basis van CEP index 'loonvoet sector overheid'.
Sociaal domein op basis van Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)
Goederen en diensten op basis van CEP index 'prijs materiële overheidsconsumptie' (IMOC)

Aansluiting bij indexeringsystematiek van het Rijk

Bij de indexatie van lonen, sociale lasten en het sociaal domein werd uitsluitend het lopende jaar gecorrigeerd; bij goederen en diensten werden tevens de twee voorgaande jaren meegenomen. Vanaf 2024 heeft het Rijk de systematiek voor de indexering van de algemene uitkering uit het gemeentefonds aangepast. De prijscompensatie vindt sindsdien plaats op basis van de 'Prijs bruto binnenlands product (bbp)'. Deze keuze is gemaakt om te komen tot een eenvoudiger, uniformer en beter voorspelbaar systeem voor de bekostiging van medeoverheden.

Om aan te sluiten bij deze landelijke ontwikkeling en om een consistent financieel kader te hanteren, stellen wij voor om vanaf het begrotingsjaar 2026 onze indexeringsystematiek gelijk te stellen aan die van het gemeentefonds. Dit betekent dat we vanaf dat moment de lasten jaarlijks standaard indexeren met hetzelfde bbp-percentages dat het Rijk hanteert voor de algemene uitkering.

Daar waar knelpunten ontstaan doordat de indexatie op basis van het bbp significant lager uitvalt dan de feitelijke kostenontwikkeling, vindt incidenteel bijstelling plaats bij de voorjaars- of najaarsnota. Structurele effecten worden meegenomen bij de Kadernota. Eventuele voordelen die voortkomen uit de gehanteerde indexatie vloeien terug naar de algemene middelen.

Steeds meer gemeenten (waaronder Veenendaal, Zwolle en Amersfoort) hebben inmiddels gekozen voor aansluiting bij de indexatie vanuit het gemeentefonds. Met deze stap sluiten we aan bij de landelijke bekostigingssystematiek, voorkomen we structurele afwijkingen en verbeteren we de vergelijkbaarheid en beheersbaarheid van onze financiële ramingen. De precieze uitwerking wordt opgenomen in de begroting 2026.

Indexering baten:

Gemeentefonds:

Het gemeentefonds wordt geïndexeerd met de index 'Prijs bruto binnenlands product'. Bij de meicirculaire 2025 wordt deze bepaald op basis van de raming in het CEP. Bij de septembercirculaire wordt deze herijkt op basis van de miljoenennota.

OZB:

De tarieven voor de OZB worden geïndexeerd op basis van de index 'Prijs bruto binnenlands product'.

Huren: Huurtarieven gemeentelijk vastgoed aanpassen conform de prijsontwikkeling van goederen en diensten.

Indexering lasten:

Voor de indexatie van de lasten sluiten we aan bij de indexatie van het gemeentefonds. Voor bepaalde categorieën kan het nodig zijn hier een uitzondering op te maken. Dit betreft de volgende categorieën:

Sociaal domein:

Binnen het sociaal domein geldt dat contractueel vastligt dat we indexeren op basis van de OVA.

Lonen en sociale lasten:

De stijging van de lonen en sociale lasten wordt bepaald op basis van de laatst vastgestelde CAO.

Daarin zijn zowel primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden opgenomen.

In de begroting worden de gevolgen voor de loonsom berekend en doorgevoerd.

In deze kadernota nemen we wel €290.000 mee om het opleidingsbudget aan te laten sluiten bij de landelijk geadviseerde 2% van de loonsom.

Uitgangspunt:

De totale indexering van de lasten mag de indexering van het gemeentefonds en de OZB niet overstijgen.

In de programmabegroting 2026 volgt een nadere uitwerking.

Eigen belastinggebied:

Tarieven algemene heffingen hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting, aangepast met een gemiddelde van de index voor loon- en prijsontwikkeling;
overige tarieven hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting;
rekening houden met de voor de planperiode verwachte autonome volumeontwikkelingen ten aanzien van de kerngegevens;
rekening houden met 100% kostendekking ten aanzien van reinigings-/afvalstoffenheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding).

Toetsingskader Provincie

Bij het opstellen van de begroting 2026 dient rekening te worden gehouden met het financieel toezicht door de provincie. In haar begrotingscirculaire van 8 april 2025 heeft de Provincie Overijssel geschetst hoe de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zullen worden beoordeeld.

De onderwerpen die daarbij van invloed zijn op de begroting 2026 en daarin aandacht behoeven zijn door de provincie in de circulaire gecategoriseerd in:

Financiële ontwikkelingen

- Gemeentefonds
- Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen
- Jeugdzorg
- Klimaat- en energiebeleid
- Specifieke uitkering opvang Oekraïners

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

- Grondexploitaties

- Actualisering notities

Specifieke onderwerpen

- Bezuinigingen
- Circulaires gemeentefonds
- Begrotingssaldo en SRE
- Incidentele baten en lasten
- Structurele reserve inzet in het BBV
- Aansluiting reserves
- BTW-compensatiefonds
- Kapitaallasten
- Onderhoud kapitaalgoederen

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 Gemeenten (GTK) heeft de Provincie Overijssel de uitgangspunten van haar toezicht opgenomen. Enkele kernpunten uit dit toezicht zijn:

- voor repressief toezicht is het van belang dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat de structurele lasten ieder jaar worden gedekt door structurele baten en dat de geraamde bedragen volledig, realistisch en haalbaar zijn, oftewel geloofwaardig zijn;
- er mag geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Voor de komende programmabegroting betekent dit heel concreet dat er minimaal vanaf de jaarschijf 2028 een realistische en sluitende begroting dient te worden vastgesteld;
- eventueel opgenomen bezuinigingstaakstellingen zijn haalbaar en hard. Daarmee wordt bedoeld dat aannemelijk wordt gemaakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregel tijdig en volledig gerealiseerd wordt. Daarbij wordt het belangrijk gevonden dat op programmaniveau duidelijk wordt gemaakt hoe maatregelen worden ingevuld en uitgevoerd;
- uit de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen moet blijken dat de budgetten groot genoeg zijn om het voorgenomen beleid uit te kunnen voeren;
- er wordt inzicht verstrekt in de beleidsprestaties van verbonden partijen.

Voor het verkrijgen van het nagestreefde “repressieve” toezicht is het van belang dat we rekening houden met het toezichtkader van de Provincie. Het in deze Kadernota gepresenteerde begrotingsresultaat leidt in principe tot repressief toezicht (controle achteraf) door de Provincie. De meerjarenraming (laatste jaarschijf) is weliswaar niet sluitend, maar de begroting (1e jaar) vertoont een overschot. Voor het verkrijgen van repressief toezicht (met code oranje) is de voorwaarde dat óf de begroting óf de meerjarenraming sluitend is.

Voorjaarsnota 2025

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
d. Structurele gevolgen Voorjaarsnota 2025 (concept, vaststelling 7 juli 2025)	V	1.111	V	594	V	613	V	596

Bedragen x €1.000

De voorjaarsnota 2025 wordt door uw raad vastgesteld op 7 juli 2025. Het totaal van de structurele effecten van alle in deze voorjaarsnota opgenomen voorstellen hebben een positieve invloed op het

geprognosticeerde begrotingsresultaat voor de hele planperiode 2026-2029. Voor nadere toelichting op dit onderdeel verwijzen we naar de betreffende rapportage.

Structurele effecten voorjaarsnota 2025

Structurele effecten voorjaarsnota 2025:

Nr	+ = extra lasten & - = voordeel	Aard	Krediet	2026	2027	2028	2029
	<i>Structurele effecten voorjaarsnota</i>						
1.	Rittenregistratie	Structureel		6	6	6	6
2.	Deelname provinciale regeling cultuureducatie	Incidenteel		- 17	- 17	- 17	-
3.	Kapitaallasten veld 1 Bully	Structureel		7	7	7	7
4.	Twente milieu	Structureel		34	34	34	3 4
5.	Onderhoudskosten tractie	Structureel		16	16	16	1 6
6.	Bijdrage samen Twente	Structureel		27	27	27	2 7
7.	Aanpassing recreatieschap Twente	Structureel		10	10	10	1 0

8.	Huurinkomsten VVO na vertrek (omlaag)	Structureel		17	17	17	17
9.	Ingeboekte bezuiniging als gevolg van sloop gymzaal Tulpstraat	Structureel		35	35	35	35
10.	Bully meerprijs veld 1 afbetaald	Structureel		14	14	14	14
11.	Opstellen Soorten Managementplan	Incidenteel		70	35	-	-
12.	Vrijval subsidiebudget	Structureel		-13	-13	-13	-13
13.	Verhoging winstuitkering crematorium	Structureel		-11	-11	-11	-11
14.	Marktopbrengsten	Structureel		29	29	29	29
15.	Kapitaallasten terugdraaien	Structureel		-6	-6	-6	-6
16.	Openbare verlichting	Structureel		20	20	20	20
17.	Onderhoud straatmeubilair	Structureel		-10	-10	-10	-10

18.	Correctie TCC	Incidenteel		- 346	-	-	-
19.	Voordeel rentelasten	Structureel		- 600	- 500	- 500	- 500
20.	Voordeel leges omgevingsvergunning	Structureel		- 120	- 120	- 120	- 120
21.	Wegvallen dividend Twence	Structureel		1 63	2 53	2 53	25 3
22.	Voordeel BUIG	Structureel		- 500	- 500	- 500	- 500
23.	Leerlingenvervoer	Structureel		- 285	- 285	- 285	- 285
24.	Sociaal Medische Kinderopvang	Structureel		2 60	2 60	2 60	26 0
25.	Indexeringsbijdrage vrouwenopvang	Structureel		77	93	1 09	10 9
26.	Afboeken negatieve kosten	Structureel		14	14	14	1 4
d.	Saldo autonome ontwikkeling			- 1.111	- 594	- 613	- 596

Bedragen x €1.000

1. Rittenregistratie (INTB-25-0639)

Voor de gemeentelijke voertuigen moet een rittenregistratie worden bijgehouden om te voldoen aan onze wettelijke verplichtingen. Om de rittenregistratie mogelijk te maken worden de gemeentelijke voertuigen voorzien van een tracker. De trackers leggen alle ritten digitaal vast. Daarnaast wordt aan de hand van de rittenregistratie de uitstoot van CO2 bijgehouden om te voldoen aan de verplichtingen van het Rijk. De aanschafkosten in 2025 bedragen €13.250 (I) en de jaarlijkse abonnementskosten bedragen € 5.500 (S); ingaande vanaf 2026.

2. Deelname aan provinciale regeling Cultuureducatie 2025 – 2028

Elk kind moet de mogelijkheid hebben om kennis te maken met kunst, cultuur en erfgoed. In Oldenzaal werken basisonderwijs, culturele instellingen en gemeente daarom samen om een goed aanbod cultuureducatie te hebben. Dit gebeurt via het Kunst-menu, waaraan alle basisscholen in Oldenzaal meedoen. De coördinatie hiervan ligt bij de stichting Ceppo (Cultuur Educatie Platform Oldenzaal). Het Kunstmenu en de coördinatie van de uitvoering worden gefinancierd door onderwijs, gemeente en de provincie Overijssel. De provincie draagt bij via een cultuureducatie subsidie die elke vier jaar kan worden aangevraagd. Oldenzaal ontvangt ruim €17.000 van de provincie en draagt, vanuit bestaande budgetten, zo'n €26.000 bij.

3. Kapitaallasten veld Bully

Bij de Voorjaarsnota 2025 is een aanvullend krediet van €74.000 beschikbaar gesteld (INTB-25-06751) voor het vervangen van de toplaag op veld 1. De bijbehorende kapitaallasten bedragen € 7.000 (S); ingaande vanaf 2026.

4 en 5. Twente milieu en Onderhoudskosten tractie

Het onderhoud van de tractiemiddelen wordt door Twente Milieu uitgevoerd. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Door indexering van deze overeenkomst is het budget niet meer toereikend en dient bijgesteld te worden met €34.000. De materiaalkosten/onderdelen worden apart gefactureerd. Door de prijsstijgingen van afgelopen jaren is het onderhoudsbudget inmiddels ook niet meer toereikend en dient eveneens bijgesteld te worden met €16.000.

6. Bijdrage Samen Twente-begraafplaatsen/crematoria

De bijdrage Samen Twente voor het onderdeel begraafplaatsen/crematoria is in 2024 verhoogd. Hierdoor is budgetbijstelling van €27.000 noodzakelijk.

7. Aanpassing recreatieschap Twente

In verband met jaarlijkse indexering stijgt de bijdrage aan recreatieschap Twente met €10.000 (S).

8. VV Oldenzaal

Conform besluitvorming is in de zomer 2023 VV Oldenzaal vertrokken op sportpark De Thij, de Rugby huurt nog 1/4e gedeelte van het park. Door vertrek van VV Oldenzaal vervalt de huuropbrengst van €17.000.

VV Oldenzaal betaalt via een verdeelsleutel samen met ZVV de Esch de huur van Sportpark de Weschterik. Dat is één van de grote voordelen van het samen gebruiken van sportpark De Weschterik voor zowel VV Oldenzaal als ZVV De Esch. Een win-winsituatie, deze samenwerking betekent dat twee clubs op een park vitaal verder kunnen gaan. En een groot voordeel voor de twee clubs is dat ze te maken krijgen met een kostenreductie.

9. Gymzaal Tulpstraat

De gymzaal is nog steeds in gebruik, omdat de nieuwbouw van de gymzalen Lyceumstraat, Meijbreestraat en sporthal De Kolk, uit vastgestelde Accommodatieplan Binnensport, nog niet gereed zijn. Gymzaal Tulpstraat wordt tijdens deze verbouwingen gebruikt als uitwijkmogelijkheid tot en met 2029. Daardoor kan de bezuiniging/ombuiging nog niet gerealiseerd worden, De bezuiniging kan vanaf 2030 worden gerealiseerd.

10. Hockeyveld Bully

Afboeking huur Bully met €14.000 omdat, door middel van een gebruikersvergoeding, de meerprijs van het waterveld is afbetaald door Hockey Bully.

11. Aanvulling Soorten Management Plan (SMP)

Een Soorten Management Plan brengt in beeld welke vleermuis- en vogelsoorten waar wonen, hoeveel het er zijn en welke compenserende maatregelen eventueel genomen moeten worden. Hierdoor hoeven woningeigenaren geen ecologisch onderzoek meer te laten doen voor het isoleren van hun woningen. De aanbesteding van het opstellen Soorten Managementplan valt hoger uit. Deze kosten landen deels in 2026 en 2027.

12. Vrijval budget monumentenzorg

Rekening houdend met het subsidieplafond voor monumentenzorg kan een deel van het subsidiebudget vrijvallen. Dit wordt structureel niet aangewend.

13. Winstuitkering Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

De winstuitkering van de verbonden partij OLCT wordt voor de periode 2025-2029 verhoogd met €25.000 naar €400.000. Dit bedrag wordt over de deelnemende partijen verdeeld. Het budget is al enkele jaren niet op de meest recente winstuitkering aangepast, waardoor een structureel voordeel van €11.000 gerealiseerd wordt.

14. Marktopbrengsten

Na de coronajaren ligt de legesopbrengst van de maandag markt structureel op circa €8.500 per jaar, voor de zaterdagmarkt ligt de legesopbrengst structureel op circa € 13.500 per jaar. Bijstelling van deze budgetten levert een structureel nadeel van €29.000 op.

15. Kapitaallasten terugdraaien

In verband met het intrekken van een krediet vallen de kapitaallasten teruggedraaid. Dit levert een jaarlijkse vrijval van €6.000 (S) op; voor het eerst vanaf 2026

16. Aanvullend budget energiekosten Openbare Verlichting

Het beschikbare budget voor de energiekosten van de openbare verlichting is ontoereikend. De energiekosten zijn de afgelopen jaren sterk fluctuerend, mede door hogere belastingtarieven en extreme prijsstijgingen. Hoewel het energieverbruik door investeringen in ledverlichting is gedaald, zijn de energieprijzen aanzienlijk gestegen en is de indexering van het budget achtergebleven. Op basis van de huidige prognoses wordt een structureel tekort van circa €20.000 verwacht, wat vraagt om een bijstelling van het budget.

17. Onderhoud straatmeubilair

Het onderhoud straatmeubilair valt voordeliger uit; jaarlijks met €10.000 (S)

18. Correctie primitieve begroting 2025 Vernieuwbouw TCC Lyceumstraat

De uitvoering van de vernieuwbouw TCC Lyceumstraat is uitgesteld van 2025 naar 2026. Dit is in de kadernota 2025 aangegeven. De administratieve verwerking hiervan is echter niet correct uitgevoerd, doordat verzuimd is de sloopkosten ten laste van de algemene reserve te brengen. Het begrotingssaldo is hierdoor nadelig beïnvloed. Dit wordt nu gecorrigeerd, wat resulteert in een voordeel van €346.000.

19. Lagere rentelasten op bestaande langlopende uitstaande leningen

De hoogte van de leningen (opgenomen gelden) zijn op het moment lager dan dat in de begroting rekening mee is gehouden. Tevens is het rentepercentage over deze leningen lager geworden ten opzichte van waar in de begroting mee gerekend is (4% t.o.v. 2,25%). Hierdoor is de verwachting dat er minder rente betaald dient te worden.

20. Leges omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de omgevingswet van toepassing. Bij de najaarsnota 2024 is een nieuwe prognose opgesteld, bij de jaarrekening 2024 bleek echter dat deze te somber was, waardoor een structureel voordeel is ontstaan. In 2025 vindt een evaluatie plaats van leges omgevingswet, om de effecten van de Omgevingswet op de legesinkomsten beter te kunnen beoordelen.

21. Aandelen Twence

De verkoop van de aandelen Twence in 2024 heeft tot gevolg dat er geen dividend meer ontvangen wordt. Het begrote bedrag van €253.000 komt daarmee te vervallen, voor 2026 is de bijstelling €163.000.

22. Voordeel BUIG

De afgelopen jaren heeft Oldenzaal forse bedragen overgehouden op de bijstand. De bijdragen van het Rijk stegen, de uitgaven bleven ongeveer gelijk. Dit komt doordat het Rijk bij een gemeente als Oldenzaal een bepaald percentage aan bijstandsccliënten verwacht, in de praktijk doet Oldenzaal het beter. Het verdeelmodel waar deze bijdrage op is gebaseerd kan aangepast worden.

23. Leerlingen- en maatwerkvervoer

De financieel negatieve impact van de aanbesteding leerlingenvervoer (medio 2023) is te hoog geraamd. Deze aanpassing was destijds gebaseerd op regionale uitgangspunten, in praktijk blijken deze gunstiger uit te pakken. Daarnaast wordt gestuurd op de zelfredzaamheid van leerlingen, waarmee de kosten per leerling omlaag gaan (bijvoorbeeld een elektrische fiets in plaats van taxivervoer).

24. Sociaal medische kinderopvang

De regeling sociale medische kinderopvang is primair een tijdelijke vangnetregeling. In de praktijk wordt de regeling regelmatig ingezet in situaties die langer duren. Hierdoor ontstaat een budgetoverschrijding. De afgelopen jaren is het budget steeds incidenteel aangepast. Ondanks dat we inzetten op een stringenter uitvoering van de regeling stellen wij voor de budgetten structureel aan te passen.

25. Indexeringsbijdrage vrouwenopvang gemeente Enschede

Centrumgemeente Enschede voert voor Oldenzaal de taken uit met betrekking tot vrouwenopvang, inzet huiselijk geweld en kindermishandeling. Enschede ontvangt als centrumgemeente de rijksbijdrage, deze wordt echter niet door het Rijk geïndexeerd. Deze indexering wordt door de deelnemende gemeenten vergoed. Deze budgetten worden vanaf 2025 opgenomen.

26. Afboeken negatieve kosten

Bij de voorjaarsnota is een analyse opgesteld van budgetten met negatieve kosten. Vanuit deze opschoning is een structureel nadeel van €14.000 opgenomen. Voor een uitgebreide toelichting van deze posten verwijzen wij naar de voorjaarsnota 2025.

Structurele gevolgen meicirculaire 2025

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
e. Structurele gevolgen meicirculaire 2025 (Ind. o.b.v. Voorjaarsnota 2025)	V	3.428	V	3.100	V	2.251	V	2.407

Bedragen x €1.000

Zoals gebruikelijk informeren we u in een afzonderlijke raadsinfobrief over de definitieve uitkomst van de meicirculaire 2025. Wij streven ernaar om u deze informatie op een zodanig tijdstip (juni 2025) aan te leveren dat deze nog volop kan dienen als informatie voor de beraadslagingen over deze Kadernota. In de onlangs verschenen Voorjaarsnota 2025 van het (demissionaire) Kabinet staat dat decentrale overheden er voor 2026 en 2027 geld bijkrijgen om de gestegen kosten voor jeugdzorg (gedeeltelijk) te compenseren. Vanaf 2028 komt het Rijk met maatregelen om de kosten voor jeugdzorg te kunnen verlagen. Daarnaast is er structureel circa €400 miljoen beschikbaar gesteld als demping van het ravijn. Dit is slechts een zeer beperkte demping omdat het totale effect van het ravijnjaar circa €2,3 miljard is.

Voor Oldenzaal is ervoor gekozen om de beschikbaar gestelde gelden voor jeugd en demping ravijn mee te nemen in deze kadernota. Voor 2028 en 2029 hebben we de bezuiniging van het rijk op jeugdzorg als stelpost voor te realiseren kostenbesparingen opgenomen.

Actualisatie ambities en middelen in balans

Ambitie en Middelen in balans - spoor 3

In de meerjarenbegroting 2025-2028 is spoor 3 nog niet financieel verwerkt. Wanneer het Rijk het ravijn voldoende zou compenseren kon het uitvoeren van de maatregelen van spoor 3 achterwege blijven. Helaas moeten we constateren dat de voorjaarsnota van het Rijk slechts een zeer beperkte compensatie voor het ravijnjaar heeft opgenomen. Met een compensatie van €400 miljoen op een totale impact van €2,3 miljard is er nog steeds sprake van een stevige versobering van het gemeentefonds. De extra middelen voor jeugdzorg zijn zeer welkom maar dekking ook maar gedeeltelijk de kostenstijging binnen de jeugdzorg. Met de constatering dat het Rijk onvoldoende compenseert zijn we genoodzaakt spoor 3 financieel te verwerken in deze kadernota. Wel stellen we voor de uitvoering gefaseerd tot stand te laten komen.

Onderdelen (x €1.000)		2026		2027		2028		2029
f. Ambities en Middelen in balans - Spoor 3	V	1.258	V	1.290	V	1.390	V	1.390

Bedragen x €1.000

Actualisatie bezuinigingsmaatregelen

Uw raad heeft vorig jaar bij de besluitvorming over de Kadernota 2025 en "Ambities en Middelen in balans" ingestemd met een pakket aan ombuigingsmaatregelen, onderverdeeld in spoor 1, 2 en 3. Spoor 1 en een aantal belasting- en tariefmaatregelen zijn verwerkt in de Kadernota 2025 en de Programmabegroting 2025.

Ten aanzien van een aantal andere maatregelen (spoor 3 – Voorgenomen keuzes indien Rijk tekort schiet) is besloten deze pas te effectueren in de Kadernota 2026, indien het Rijk de gemeente niet structureel financieel tegemoetkomt. Middels dit onderdeel informeren wij u over de actuele stand van zaken en de haalbaarheid van de maatregelen. In enkele gevallen zijn financiële aanpassingen noodzakelijk gebleken.

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
Actualisatie spoor 1	N	497	N	497	N	497	N	497
Actualisatie spoor 2	N	410	N	136	N	50	N	50
Herijking spoor 3	N	458	N	43	N	28	V	2
g. Ambities en Middelen in Balans – Spoor 2 (financieel-technisch, tabel 3)	N	1.365	N	676	N	575	N	545

Bedragen x €1.000

Toelichting actualisatie spoor 1

Met uitzondering van onderstaande maatregel liggen alle aangekondigde ombuigingen binnen Spoor 1 op schema en worden deze volgens planning gerealiseerd. In de Kadernota 2025 is binnen Spoor 1 een bezuinigingsmaatregel opgenomen die uitgang van een structureel voordeel van €510.000 door het kostendekkend maken van de leges voor Burgerzaken. Uit nadere analyse blijkt echter dat dit voordeel niet realiseerbaar is.

Het op dit moment niet kostendekkend zijn van de leges wordt mede veroorzaakt door de lage opbrengsten van onder andere evenementenvergunningen en vergunningen op basis van de Drank- en Horecawet. Het verhogen van de kostendekkendheid voor een aantal leges is wettelijk niet haalbaar. Volledige kostendekkendheid zou bovendien betekenen dat de kosten voor organisatoren van evenementen als de Carnavalsoptocht en "Boeskool is los" aanzienlijk stijgen, wat voor hen niet op te brengen is. Dit resulteert in een structureel financieel nadeel van €497.000.

Toelichting actualisatie spoor 2

Binnen Spoor 2 worden, met uitzondering van onderstaande bijstelling, alle maatregelen conform planning uitgevoerd.

De beoogde voordelen uit het verlengen van afschrijvingstermijnen en het invoeren van restwaardes blijken niet direct en volledig realiseerbaar. Dit leidt tot een incidenteel (tijdelijk) financieel nadeel van €410.000 in 2026, €136.000 in 2027 en €50.000 in zowel 2028 als 2029. De structurele opbrengst blijft daarmee grotendeels behouden, maar wordt later gerealiseerd dan aanvankelijk geraamd.

Toelichting lagere realisatie spoor 3

Bij de vaststelling van de Kadernota 2025 op 8 juli 2024 heeft uw raad ingestemd met de voorgestelde en geprioriteerde bezuinigingslijst Voorgenomen keuzes indien het Rijk tekortschiet, waarin 24 maatregelen zijn opgenomen. In de afgelopen periode is de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van deze bezuinigingen geïnventariseerd en is getoetst in hoeverre deze maatregelen haalbaar zijn.

Voor enkele maatregelen geldt dat de uitvoering later plaatsvindt dan eerder geraamd. Zo kunnen de bezuinigingen op de hogere eigen bijdrage aan het CAK (€200.000) en het verlagen van het abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning (€200.000) pas vanaf 2027 worden doorgevoerd vanwege vertraagde landelijke invoering.

De maatregel rondom cameratoezicht bij de fietsenstalling is inmiddels gerealiseerd, maar levert structureel €18.000 minder op dan oorspronkelijk begroot. Daarnaast is de eerder als p.m.-post

opgenomen maatregel 'onkruidbestrijding op verhardingen' doorgerekend; deze levert een structureel voordeel van €19.500 op.

Ten aanzien van de subsidiëring van drie instellingen (OTDIB, SAVO en Twents Zilver) binnen spoor 3 geldt dat, conform artikel 4:51 Awb, bij het beëindigen van langdurige subsidierelaties een redelijke termijn in acht moet worden genomen. Deze termijn stelt de subsidieontvanger in staat om de gevolgen van de beëindiging op te vangen, zoals het afbouwen van verplichtingen jegens derden. In de praktijk wordt een afbouwperiode van vier jaar gehanteerd, met afbouwstappen van 20%, 40%, 60% en uiteindelijk 100%.

Dit leidt tot de volgende financiële (structurele) effecten:

Onderdelen:	2026	2027	2028	2029
Doorvoeren hogere eigen bijdrage CAK	N 200.000			
Afschaffen huidige abonnementstarief: lagere lasten a.g.v. geringer beroep op huishoudelijke hulp	N 200.000			
Overgaan naar cameratoezicht fietsenstalling	N 18.000	N 18.000	N 18.000	N 18.000
Stoppen met onkruidbestrijding op verharding	V 19.500	V 19.500	V 19.500	V 19.500
Stoppen met subsidies Oldenzaalse Turkse Democratische Arbeidersvereniging (OTDIB) en Suryoye Vereniging (SAVO)	N 19.430	N 14.572	N 19.715	0
Stoppen met subsidiëren Twents Zilver	N 40.000	N 30.000	N 20.000	0

Deze toelichting betreft enkel de cijfermatige en technische actualisatie van de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen. Het daadwerkelijk doorvoeren en het al dan niet gefaseerd invoeren van een aantal van deze maatregelen wordt op een later moment in deze Kadernota inhoudelijk toegelicht en ter besluitvorming voorgelegd.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen Autonome ontwikkelingen:

Onderdelen (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
-----------------------	------	------	------	------

h. Autonome ontwikkelingen bestaand beleid	N	5.626	N	2.148	N	1.234	N	2.061
--	---	-------	---	-------	---	-------	---	-------

Bedragen x €1.000

Onder autonome ontwikkelingen bestaand beleid zijn effecten opgenomen die noodzakelijk zijn om het bestaande beleid in stand te houden.

De volgende autonome ontwikkelingen (structureel en incidenteel) zijn in deze kadernota meegenomen:

Nr	+ = extra lasten & - = voordeel	Aard	Krediet	2026	2027	2028	2029
	<i>Bereikbaarheid en openbare ruimte</i>						
1.	Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034	Structureel		-161	-161	-161	-161
2.	Wegenbeheersplan	Structureel		-	-151	-29	89
3.	Bomenbeheer	Structureel		105	105	105	105
4.	Budget versterken leefbaar houden buitengebied	Structureel		50	50	50	50
	<i>Cultuur Sport en Ontspanning</i>						
5.	Keuring lichtmasten op sportparken en sportbanen.	Incidenteel		20			
6.	Inrichtingselementen div sportparken 2029	Structureel	58				
7.	Toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen)	Structureel	300				
8.	Vervangen touwen/ringeninstallatie 3 gymzalen	Structureel	45	10	10	10	10
9.	Sport Oldenzaal B.V.	Structureel		515	515	515	515
	<i>Dienstverlening & veiligheid</i>						
10.	Veilige dienstverlening	Structureel		18	18	18	18
	Veilige dienstverlening	Incidenteel		57	-	-	-
11.	Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost	Structureel		25	25	25	25
	Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost	Incidenteel		25	-	-	-
	<i>Financiële algemene dekkingsmiddelen</i>						
12.	Investerings IT applicaties	Structureel		52	52	52	52

	Investering IT applicaties	Incidenteel		135	75	-	-
13.	Stadhuis	Structureel		-	-748	-748	58
	Stadhuis	Incidenteel		813	360	132	-
14.	HR21	Structureel		61	61	61	61
15.	BTW Compensatiefonds	Structureel		163	-75	-550	-550
	<i>Maatschappelijke ondersteuning</i>						
16.	Aanvullende expertise uitvoering IHP	Incidenteel		85	85	-	-
17.	Actualisatie IHP	Structureel		-10	-10	-22	13
	Actualisatie IHP	Incidenteel		1.596	-	-	-
18.	Kosten uitvoering beschut werk	Structureel		300	300	300	300
19.	SamenTwente	Structureel		33	61	61	61
20.	Individuele voorzieningen Jeugd (Jeugdzorg)	Structureel		1.500	1.500	1.500	1.500
21.	Maatwerkvoorziening WMO (huishoudelijke ondersteuning)	Structureel		300	300	300	300
22.	Inzet stelpost vergrijzing WMO	Structureel		-66	-224	-385	-385
h.	Totaal autonome ontwikkelingen			5.626	2.148	1.234	2.061

Bedragen x €1.000

Toelichting:

1. Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034

De gemeente Oldenzaal streeft naar een veilige, duurzame en prettige leefomgeving, waarbij openbare verlichting een cruciale rol speelt. Vanwege veranderende wet- en regelgeving, milieudoelstellingen en technologische ontwikkelingen is actualisatie van het beleid noodzakelijk. Het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034 biedt heldere richtlijnen voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting tot 2034. Het plan richt zich op twee hoofdthema's: veiligheid en klimaat. Goede verlichting draagt bij aan zowel sociale veiligheid als verkeersveiligheid, terwijl energiezuinigheid en duurzaamheid worden gewaarborgd door de verdere invoering van Ledverlichting en slimme verlichtingssystemen.

Voor de vervanging van oude lichtmasten en armaturen is een jaarlijkse investering van €201.000 en een jaarlijkse oplopende kapitaallast van €10.000 per jaar benodigd is. Daar staat tegenover dat het exploitatiebudget Sanering Openbare Verlichting groot €161.000 structureel vrij kan vallen.

2. Wegenbeheersplan

Door de groei van het areaal, stijgende kosten en technologische ontwikkelingen is de huidige aanpak niet langer houdbaar. Om wegen veilig en in goede staat te houden en kapitaalvernietiging te voorkomen, heeft de gemeenteraad op 21 januari 2025 besloten het Wegenbeheerplan vast te stellen en de bijbehorende financiële consequenties te verwerken in de Kadernota.

3. Bomenbeheer

De gemeente Oldenzaal beheert en onderhoudt bijna 19.000 bomen. Sinds 2020 inspecteert de gemeente elk jaar een derde van de bomen via een 3-jarige cyclus. Zo wordt ieder jaar een derde van de bomen geïnspecteerd en zijn na 3 jaar alle bomen geïnspecteerd. Dit is een goede balans tussen de wens om zo vaak mogelijk te inspecteren vanuit risico's en zo min mogelijk vanuit kosten. Uit de

inspecties volgen eventuele beheermaatregelen, zoals snoeien en/of kappen. Hiervoor is een budget beschikbaar. Het huidige budget is structureel ontoereikend om het onderhoud en beheer uit te kunnen voeren. Er is een aanvullend budget van €105.000 benodigd.

4. Budget versterken leefbaar houden buitengebied

In het buitengebied van Oldenzaal lopen verschillende netwerken en initiatieven waaronder Landschapsdeal, Erfcoaches, Leader etc. Deze dragen bij aan de leefbaarheid van ons buitengebied, zowel in functioneel als 'groen' opzicht.

Hiervoor was in de begroting 2024 en 2025 budget opgenomen, onder meer vanwege bestuurlijke afspraken met de NOT-gemeenten om gezamenlijk geld beschikbaar te stellen voor onder andere Erfcoaches en Leader-trajecten. Met de verkregen middelen kunnen we initiatieven en samenwerkingen in het buitengebied voortzetten.

5. Keuring lichtmasten op sportparken en sportbanen

De lichtmasten op sportparken in Oldenzaal vallen nog niet onder het reguliere gemeentelijke beheer. Daardoor is vaak onbekend wat hun staat en leeftijd is, wat veiligheidsrisico's oplevert. Om gevaar door gebreken te voorkomen en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht worden 185 masten – ook die niet in eigendom van de gemeente – gekeurd. Dit zorgt voor meer veiligheid en inzicht in toekomstige vervangingskosten.

6. Inrichtingselementen div sportparken 2029

Om de gemeentelijke sportparken veilig en speelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Renovatiejaar volgt uit beheerplan sportvelden gemeente Oldenzaal. De kredieten 2026, 2027 en 2028 zijn al bij de Kadernota/Programmabegroting 2025 opgenomen. Met dit voorstel willen wij het krediet van € 58.500 voor de jaarlijkse vervanging van inrichtingselementen op diverse parken (denk aan: doelen, hekwerken, dug-outs, leunhekken, ballenvangers, etc.) voor de jaarschijf 2029 toevoegen.

7. Toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen)

Om de gemeentelijke sportvelden veilig en speelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Renovatiejaar volgt uit beheerplan sportvelden gemeente Oldenzaal. De kredieten voor de jaren 2026, 2027 en 2028 zijn al bij de Kadernota/Programmabegroting 2025 opgenomen. Met dit voorstel willen wij het krediet van € 300.000 voor toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck voor de jaarschijf 2029 toevoegen.

8 .Vervangen touwen/ringeninstallatie 3 gymzalen

Bij jaarlijkse controles blijkt dat de touwen-/ringeninstallaties in enkele oudere gymzalen (o.a. De Bongerd, Tulpstraat, De Drie-eenheid, Meijbreestraat) aan vervanging toe zijn. De vervanging bij de Helmichstraat is al opgenomen in de lopende renovatie. Voor de andere locaties is extra budget nodig om de veiligheid te waarborgen. Kosten per installatie bedragen €15.000. Binnen het huidige onderhoudsbudget is hiervoor geen ruimte. Hoewel Tulpstraat en Meijbreestraat binnen 5 jaar worden vervangen volgens het IHP, verdient veiligheid voorrang. Hergebruik van installaties bij sloop wordt onderzocht.

9. Sport Oldenzaal B.V.

Het college van burgemeester en wethouders heeft kennis genomen van de stand van zaken van de financiële situatie van Sport Oldenzaal BV en heeft besloten het te verwachten structurele begrotingstekort voor de jaren 2026 tot en met 2029 te verwerken in de Kadernota 2026. Hiermee wordt beoogd de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en de maatschappelijke functie van Sport Oldenzaal B.V., waaronder het behoud van het zwembad, te versterken.

De recente cijfers van Sport Oldenzaal B.V. maken inzichtelijk dat er, ondanks goede operationele prestaties, sprake is van een toenemend structureel tekort in de exploitatie. Een structurele verhoging van de exploitatiebijdrage met €515.000 is hierdoor benodigd.

In 2023 en 2024 is het sportcentrum Vondersweijde succesvol gerevitaliseerd. Waar het sportcentrum daarvoor niet volledig verhuurd was, zien we dat de commerciële ruimten nu bijna geheel verhuurd zijn. Ook de bezoekersaantallen zijn toegenomen, de zwemlessen draaien weer op volle capaciteit en de horeca-omzet neemt toe.

Tegenover deze positieve ontwikkelingen staan echter structurele financiële knelpunten. Eerdere jaren werd dit tekort deels gecompenseerd door tijdelijke corona- en energievergoedingen. Nu die wegvallen, wordt voor het eerst in de cijfers zichtbaar dat structureel middelen moeten worden toegevoegd aan de exploitatie. De personeelslasten zijn de afgelopen jaren aanzienlijk harder gestegen dan de indexatie van de gemeentelijke exploitatiebijdrage. Ook de huurkosten zijn sterker toegenomen dan de indexatie van de gemeentelijke exploitatiebijdrage. Hierdoor ontstaat een groeiend structureel tekort in de exploitatie.

In de Najaarsnota 2024 werd voor het eerst echt zichtbaar dat structureel middelen moeten worden toegevoegd aan de exploitatie om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en de maatschappelijke functie van Sport Oldenzaal B.V., waaronder het behoud van het zwembad, te versterken.

10. Veilige dienstverlening

Onze maatschappij verhardt. Dat zien we terug in de toename van (verbaal) geweld in de samenleving, in ons stadhuis en in onze andere contacten met inwoners. Ook bestuurders en (politieke) ambtsdragers zijn steeds vaker slachtoffer van bedreiging of (verbale) intimidatie. De gemeente Oldenzaal wil ambtenaren en bestuurders een veilige werkomgeving bieden. Het bedrag van €18.000 is bedoeld voor maatregelen zoals het aanbrengen van alarmknoppen bij de balies en spreekkamers en inzet van een beveiliging. Daarnaast wordt eens per vier jaar een bedrag van €57.000 beschikbaar gesteld voor de kosten van de basisbeveiligingsmaatregelen.

11. Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost

In 2026 starten we - in opdracht van de Gezagsdriehoek basisteam Noord-Oost Twente en met instemming van de gemeenteraden - met het opstellen van een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) voor de gemeenten Oldenzaal, Losser, Dinkelland en Tubbergen. Het beleid wordt vastgesteld in 2027 en vormt het gezamenlijke kader voor de veiligheidsprioriteiten tot en met 2030. In 2026 wordt eenmalig €25.000 gevraagd voor de uitbesteding van het opstellen van een IVB 2027-2030 op basisteam niveau. In 2026 tot en met 2029 wordt een bedrag van €25.000 gevraagd voor de uitvoering van dit beleid (structureel)

12. Investeren IT applicaties

Door te investeren in een sterke en toekomstgerichte digitale infrastructuur verbeteren we onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We spelen daarmee beter in op maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en de groeiende behoefte aan toegankelijke, betrouwbare en efficiënte digitale ondersteuning.

Zo investeren we onder andere in ICT applicaties voor:

- Optimaal Digitaal (2026: €60.000 incidenteel)
- Dimpact (Vanaf 2026: €52.339 structureel)
- PodiumD (2026: €75.000 incidenteel, 2027: €75.000 incidenteel)

13. Stadhuis

In de kadernota 2025 is een krediet van €16,1 miljoen verleend voor de verbouwing en renovatie van het Stadhuis. Voordat de duurzame renovatie en verbouwing kan worden uitgevoerd, moeten de organisatie en de voorzieningen tijdelijk verhuizen. We streven naar een geschikte tijdelijke locatie in Oldenzaal waar:

- de gemeentelijke dienstverlening onverminderd doorgaat;

- het politieke proces kan plaatsvinden; en
- medewerkers hun werk kunnen blijven doen.

De uitgaven voor de tijdelijke huisvesting bedragen €985.000 (2026), €555.000 (2027) en €175.000 (2028). Deze uitgaven worden gedekt door de vrijval van andere budgetten (facilitaire budgetten die niet benut zullen worden alsmede de kapitaallasten van het huidige Stadhuis die vrijvallen door het niet gebruiken van het Stadhuis).

14. HR 21

HR 21 is het functiewaarderingssysteem van de VNG. De gemeente Oldenzaal gaat over naar deze functiewaarderingssystematiek. Dat heeft ook financiële gevolgen, daar waar medewerkers werkzaamheden verrichten die passen bij een hogere functie vindt een correctie plaats. Een inschatting van het financiële effect hiervan is opgenomen in deze kadernota.

15. BTW-compensatiefonds

Decentrale overheden kunnen voor de compensatie van een deel van de betaalde BTW gebruikmaken van het BTW-compensatiefonds. Afrekening vindt plaats bij de circulaire van het Rijk. De inschatting van deze compensatie is geactualiseerd.

16. Aanvullende expertise uitvoering Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Voor de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is er specifieke expertise nodig. Hieronder vallen de onderstaande activiteiten: - Uitvoering haalbaarheidsonderzoeken - Verkeerskundige analyses - Leerlingenprognoses - Herijking IHP - Opstellen overeenkomsten met schoolbesturen - Voorbereiding en uitvoering projecten - Samenwerking.

Voor al deze zaken wordt extern geadviseerd dan wel onderzoek uitgevoerd door met name ICS en incidenteel een advocaat. Deze kosten zijn niet structureel geborgd, maar zijn noodzakelijk voor een effectieve en zorgvuldige uitvoering.

17. Actualisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Jaarlijks wordt het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijsinstellingen in de gemeente Oldenzaal geactualiseerd. In deze actualisatie zijn structureel de effecten van aanpassingen aan uitgangspunten (vierkante meters etc.) en indexering meegenomen. Incidenteel worden de effecten meegenomen waarbij de specifieke uitvoering op concrete onderdelen meer middelen vraagt. Dit betreft onder andere kosten voor asbestsanering, sloop en aanvullende kosten tijdelijke huisvesting. Het afboeken van de restwaarde van te slopen gebouwen wordt hier ook verantwoord.

18. Uitvoering beschut werk

Vanaf 2026 werken we met een nieuwe partner voor de uitvoering van beschut werk. Op basis van de voorlopige aanbieding is de globale kostenstijging voor de uitvoering van beschut werk €300.000.

19. Samen Twente

In de vergadering van 26 maart 2025 heeft het Algemeen Bestuur besloten om voor de Forensische Geneeskunde en Veilig Thuis Twente de gevraagde bedragen structureel beschikbaar te stellen. Hierdoor kunnen de wettelijke taken op een minimumniveau uitgevoerd worden (€72.000).

Voor de thema's Gezonde School Aanpak, Seksuele Gezondheid, Milieu & Gezondheid, Gezondheidsbevordering, Meldpunt Woningvervuiling en Meldpunt Zorgwekkend Gedrag is besloten om de huidige inzet te handhaven (€23.000). Gedekt binnen Samen Twente houdt in dat als gevolg van efficiency-maatregelen de kosten van Samen Twente lager uitvallen. In 2026 is er een incidenteel voordeel omdat een voorziening binnen Samen Twente vrijvalt.

20. Individuele voorzieningen jeugd

De geactualiseerde impactanalyse laat ten opzichte van de begrote bedragen een tekort zien van €1,5 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de effecten van ambulantisering en de uitvoering van de Hervormingsagenda (voorliggende voorzieningen, normaliseren). Er is geen rekening gehouden met autonome groei.

21. Maatwerkvoorzieningen WMO

Voor de levering van de huishoudelijke ondersteuning zijn raamovereenkomsten afgesloten met 9 aanbieders. Op basis van de AMvB Reële Prijzen zijn we verplicht periodiek een reëel tarief vast te stellen. Op basis van CAO-ontwikkelingen en een recent kostprijsonderzoek wordt voor 2026 een verhoging van het uurtarief verwacht van minimaal €2,00.

22. Inzet stelpostvergrijzing WMO

Vanuit het Rijk zijn extra middelen toegezegd (voorjaarsnota rijk van april 2024) om de effecten van de vergrijzing op de WMO op te vangen. Deze middelen stonden op een stelpost en voegen we toe aan de middelen voor WMO.

Te honoreren nieuw beleidsontwikkelingen

Nieuw beleid:

Nr	+ = extra lasten & - = voordeel	Aard	2026	2027	2028	2029
<i>Bereikbaarheid en openbare ruimte</i>						
20.	Water- en klimaatadaptatie	Incidenteel	100			
	<i>Dienstverlening & veiligheid</i>					
21.	verscherping/verbetering ondersteunende rol team Communicatie	Incidenteel	18			
22.	Aanpassingen archief ivm archiefwet	Structureel				22
	<i>Financiële algemene dekkingsmiddelen</i>					
13.	Investeren in IT applicaties	Structureel	48	48	48	48
	Investeren in IT applicaties	Incidenteel	60			
	<i>Maatschappelijke ondersteuning</i>					

23.	Stille armoede	Structureel	90	90	90	90
24.	Stimuleren cultuur en ontwikkeling ouderen	Structureel	20	20	20	20
25.	Stimuleren cultuur en talentontwikkeling jeugd	Structureel	40	40	40	40
26.	Voortzetten extra uren schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs (24 uur per week)	Structureel	40	40	40	40
27.	Preventief jeugdbeleid	Incidenteel	100	100		
	<i>Stedelijke en economische ontwikkeling</i>					
28.	Subsidie verduurzaming en instandhouding karakteristieke panden	Structureel	15	15	15	15
i.	Saldo nieuw/aanvullend beleid		531	353	253	275

Bedragen x €1.000

Toelichting:

20. Water- en klimaatadaptatie

Het Water- en Klimaatadaptatie Programma (WKP) is een doorontwikkeling van het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP). Waarbij het GRP alleen over water gaat, zal het WKP over water en natuur gaan. Het WKP moet in 2025 nog worden ontwikkeld, daarom is het aantal hieruit voortvloeiende projecten nog niet duidelijk. Omdat voor vergroenen op dit moment slechts incidentele middelen beschikbaar zijn (t/m 2025) wordt budget gevraagd om de activiteiten voort te kunnen zetten.

21. Verscherping/verbetering ondersteunende rol team Communicatie

Met behulp van een gespecialiseerde externe partij uitwerken van de taken en verantwoordelijkheden van het team Communicatie, zodanig dat:

- Er een (standaard-)aanbod wordt geformuleerd van de ondersteuning/advisering van het team aan college en organisatie (verwachtingenmanagement);

- Binnen het team een adequate en duidelijke taakverdeling ontstaat, waarmee overzicht wordt gecreëerd en beheersing van de werkbelasting wordt vereenvoudigd.

22. Aanpassingen archief in verband met archiefwet

Er is behoefte aan een betere aansluiting van de dienstverlening/ondersteuning van team Communicatie bij het college. Tevens moeten de taken en verantwoordelijkheden van team Communicatie worden verscherpt. Met behulp van een gespecialiseerde externe partij worden de taken en verantwoordelijkheden van het team Communicatie uitgewerkt, zodanig dat:

- Er een (standaard-)aanbod wordt geformuleerd van de ondersteuning/advisering van het team aan college en organisatie (verwachtingenmanagement); en
 - Binnen het team een adequate en duidelijke taakverdeling ontstaat, waarmee overzicht wordt gecreëerd en beheersing van de werkbelasting wordt vereenvoudigd.
- De kosten hiervoor bedragen incidenteel €17.500 (2026).

13. Investeren in IT applicaties

Door te investeren in een sterke en toekomstgerichte digitale infrastructuur verbeteren we onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We spelen daarmee beter in op maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en de groeiende behoefte aan toegankelijke, betrouwbare en efficiënte digitale ondersteuning.

Zo investeren we onder andere in ICT applicaties voor:

- Subsidiebeheerapplicatie (2026: €30.000 incidenteel, vanaf 2026: €20.000 structureel)
- SelfGuide (Vanaf 2026: €9.600 structureel)
- Verplichtingenadministratie (2026: €30.000 incidenteel, vanaf 2026: €18.000 structureel)

23. Stille armoede

In Oldenzaal overwegen we een Quiet 500 community op te richten. Door middel van deze community verzachten we armoede voor onze inwoners en versterken we hen tegelijkertijd. Het betreft ook de doelgroep die boven de 120% van het bestaansminimum zit, waar we nu nog weinig ondersteunings-aanbod voor hebben. Deze doelgroep heeft echter wel te maken met problematiek rondom bestaanszekerheid. Bekend is dat ook steeds meer werkenden moeite hebben om in hun bestaanszekerheid te voorzien door oplopende kosten, waarmee de groep mensen in 'stille armoede' steeds groter wordt. Ook zij kunnen lid worden van een Quiet community.

24. Stimuleren cultuur en ontwikkeling ouderen

Dit programma draagt bij aan de ontwikkeling en versterking van de deelname van ouderen binnen het verenigingsleven en overig sport- en cultuuraanbod in de stad.

25. Stimuleren cultuur en talentontwikkeling jeugd

Het belang om de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren te stimuleren is groot, daarvoor is passend aanbod nodig, waar zij vermaakt en geïnspireerd worden. Door middel van cultuur stimuleren we talentontwikkeling en actieve participatie door en voor alle jongeren (12-30 jaar) in Oldenzaal. In het voorjaar 2022 is Kaliber samen met Impuls gestart met een pilot (Studio15). Op basis van een uitgebreide evaluatie in 2024 heeft het college van B&W besloten om de pilot in het schooljaar 2024-2025 te verlengen. De pilot is een succes gebleken. Het beschikbare budget is echter niet meer toereikend. Er is gekeken naar een alternatief om het preventief jeugdbeleid cultuur doorgang te kunnen laten vinden. Het inzetten van cultuur heeft een nauwe samenhang met jeugd- en jongerenwerk.

De drie kenmerkende onderdelen van inzetten van cultuur is:

- Volkomen Thuis (ontmoeten);
- Creatieve vorming (Talentontwikkeling);
- Evenementen.

Om hier verdere invulling aan te geven is een structureel budget voor jeugd- en jongerenwerk nodig van €40.000.

26. Voorzetten extra uren schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs

Voortzetten extra uren Schoolmaatschappelijk werk voor primair onderwijs, 24 uur per week. In te zetten bij alle scholen voor primair onderwijs in Oldenzaal. Afgelopen jaren zijn de uren gefinancierd vanuit tijdelijke corona-middelen. Uitvoering vindt momenteel plaats door Stichting Wijkkracht.

27. Preventief jeugdbeleid

Door het verder ontwikkelen van preventieve aanpakken voor jeugd dringen we duurzaam de inzet van maatwerk voor jeugdigen terug. Preventieve aanpakken kunnen problemen voorkomen en daarmee een wezenlijke bijdragen leveren aan de kwaliteit van leven van jeugdigen en hun ouders.

Door het versterken van de samenwerking in de keten en het beter benutten van de vindplekken (met name basisonderwijs) kan eerder lichte voorliggende hulp ingezet worden. We denken bijvoorbeeld aan het instellen van een maatjesproject, ervaringsdeskundingen, een betere en vroegtijdige toeleiding naar de casustafel en duidelijke samenwerkingsafspraken tussen consultants, IB-ers, welzijn, schoolmaatschappelijk werkers en het Sociaal Plein.

28. Subsidie verduurzaming karakteristieke panden

Met de vaststelling van het bestemmingsplan Cultuurhistorische Waarden Binnenstad Oldenzaal in januari 2025 zijn circa 45 panden als karakteristiek aangeduid. Dit betekent dat we deze willen behouden en in principe niet kunnen worden gesloopt. Met deze subsidie kunnen we eigenaren van deze karakteristieke panden tegemoetkomen in de kosten voor verduurzaming en instandhouding. Onder de regeling gaan ook panden buiten de binnenstad van Oldenzaal vallen.

Niet te honoreren beleidsontwikkelingen

Niet te honoreren beleidsontwikkelingen

+ = extra lasten & - = voordeel		I/S	Krediet 2026 2027				2028 2029
	Maatschappelijke ondersteuning						
29	Inzet centrale zorgverlener ketenaanpak Kind Naar Gezond Gewicht (GALA)	Structureel		49	49	49	49
	Saldo niet gehonoreerd nieuw beleid			49	49	49	49

Bedragen x €1.000

29. Inzet centrale zorgverlener ketenaanpak Kind Naar Gezond Gewicht (GALA)

We hebben in Oldenzaal een samenwerking met diverse partijen om kinderen met overgewicht te ondersteunen. De ketenaanpak Kinderen naar Gezond Gewicht (KnGG) uit GALA geeft momenteel onvoldoende meerwaarde om dit naast het bestaande aanbod te zetten. Bovendien zetten we in op preventie met het programma gezonde Jeugd, gezonde toekomst (JOGG). Mocht over enkele jaren het programma KnGG een beter aanvullend aanbod kunnen geven, doordat er betere GLI programma's erkend zijn, willen we dit heroverwegen.

Voorgestelde fasering spoor 3

Fasering en uitstel van ombuigingsmaatregelen

De komende jaren ontvangen gemeenten van het Rijk een tijdelijke financiële tegemoetkoming. Deze middelen zorgen voor een gunstiger financieel perspectief in met name de eerste jaren van de planperiode. Tegelijkertijd constateren wij dat deze tegemoetkoming grotendeels incidenteel van aard is. Ze biedt enige verlichting, maar vormt geen structurele oplossing voor de onderliggende financiële problematiek. In de laatste jaarschijf (2029) van de Kadernota 2026 blijft het begrotingsresultaat dan ook negatief.

Structurele financiële opgave blijft bestaan

Vanaf 2026 worden gemeenten geconfronteerd met een aanzienlijke korting op het gemeentefonds, in combinatie met oplopende kosten voor jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en uitvoeringstaken. Het Rijk schuift daarmee het zogenoemde 'financiële ravijn' vooral vooruit, zonder dit op duurzame wijze te dempen. Hoewel de tijdelijke impuls een stap in de goede richting is, schieten we daarmee structureel slechts beperkt op. Zolang er geen duidelijke en houdbare langetermijnbekostiging komt, blijven de financiële zorgen voor gemeenten actueel en nijpend.

Voorstel tot fasering en uitstel

Het college concludeert dat er op basis van het tijdelijk gunstiger financieel beeld ruimte is ontstaan om een aantal ombuigingsmaatregelen met directe maatschappelijke impact uit te stellen en gefaseerd door te voeren. Het gaat hierbij met name om maatregelen die betrekking hebben op verenigingen, stichtingen en andere maatschappelijke voorzieningen in onze stad.

Het betreft de volgende ombuigingsmaatregelen:

- Verhogen van de huur van de binnensportaccommodaties met 10%;
- Huurverhoging/harmonisatie van de buitensportaccommodaties;
- Stoppen met werkzaamheden MRT en deze laten uitvoeren door vakdocenten;
- Stoppen met subsidies voor de Oldenzaalse Turkse Democratische Arbeidersvereniging (OTDIB) en de Suryoye Vereniging (SAVO);
- Stoppen met subsidiëren van Twents Zilver.

Deze organisaties hebben in veel gevallen de bereidheid getoond om constructief mee te denken over oplossingen voor de gemeentelijke financiële opgave. Tegelijkertijd erkennen wij dat zij tijd nodig hebben om zich aan te passen aan lagere gemeentelijke bijdragen. Door te kiezen voor een zorgvuldige fasering ontstaat ruimte voor afstemming, voorbereiding en het zoeken naar alternatieve oplossingen, zonder dat het uiteindelijke bezuinigingsdoel losgelaten wordt.

Wij stellen daarom voor om de betreffende ombuigingen gefaseerd in te voeren. In de jaren 2026 worden de aangekondigde maatregelen volledig uitgesteld. In 2027 wordt 10% van de

oorspronkelijk voorziene ombuiging in de begroting opgenomen. In 2028 wordt 25% van de oorspronkelijk voorziene ombuiging in de begroting opgenomen, waarna dit in 2029 wordt verhoogd naar 50%. In 2030 volgt een verdere verhoging naar 75%, en vanaf 2031 wordt de ombuiging volledig doorgevoerd. Op deze wijze creëren we tijd en ruimte voor maatschappelijke partijen om zich voor te bereiden, terwijl het structurele financiële doel op langere termijn behouden blijft.

Het is van belang te benadrukken dat het hierbij gaat om uitstel van invoering, niet om afstel van de maatregelen. De structurele ambitie blijft onveranderd: het volledige bezuinigingsbedrag wordt uiteindelijk gerealiseerd. Op die manier waarborgen we onze financiële doelstellingen op de lange termijn, terwijl we op de korte termijn de noodzakelijke ruimte creëren voor aanpassing en dialoog met betrokken partijen.

Omdat wij de ombuigingen niet schrappen, maar slechts faseren, passen wij de zogenoemde 50/50-regel niet toe (waarbij lastenverlichting in gelijke mate moet worden doorgevoerd wanneer ombuigingen worden geschrapt). Wel stellen wij voor om een andere belangrijke belastingmaatregel – de verhoging van de toeristenbelasting – eveneens gefaseerd en later in te voeren, om ook hier op korte termijn enige ruimte te bieden.

Conclusie

Met deze aanpak brengen wij zorgvuldigheid in de uitvoering van noodzakelijke bezuinigingen, zonder concessies te doen aan het structurele financiële perspectief. Wij vragen de gemeenteraad daarom in te stemmen met het voorstel tot uitstel en gefaseerde invoering van een aantal ombuigingsmaatregelen, zoals hierboven uiteengezet.

Het financiële effect van de gefaseerde invoering is als volgt:

Onderdelen x 1.000 euro	2026	2027	2028	2029
j. Effect voorgestelde fasering	N 286	N 294	N 249	N 186

Bedragen x €1.000

De actualisatie en fasering leidt tot het volgende totaaloverzicht:

Maatregel	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Doorbelasten inbraakalarmering aan de scholen	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Verhoging eigen risico tot € 10.000 Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Verhogen opbrengsten grond verkoop/verhuur snippergroen	17.200	17.200	17.200	17.200	17.200	17.200
Bezuinigen op subsidie dierenopvang Oldenzaal	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
Halve fte bezuinigen op formatie BUIG door hogere uitstroom uitkeringsgerechtigden t.g.v. hanteren principe 'in betekent uit'	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Herijking uitgangspunten IHP	0	0	100.000	100.000	100.000	100.000
Doorvoeren hogere eigen bijdrage CAK	0	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000

Afschaffen huidige abonnementstarief: lagere lasten a.g.v. geringer beroep op huishoudelijke hulp	0	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Reablement invoeren om de zelfredzaamheid te vergroten	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Sturen op zelfredzaamheid bestand Regiotaxi	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Stimuleren zelfredzaamheid binnen leerlingen-vervoer	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Stoppen met aankopen kunstvoor- werpen	5.611	5.611	5.611	5.611	5.611	5.611
Stoppen met organisatie ten- toonstellingen	2.038	2.038	2.038	2.038	2.038	2.038
Verhoging verhuur Breedwijs	0	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Verlagen kosten afvalinzameling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Overgaan naar cameratoezicht fietsenstalling	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Bezuinigen op vrij besteedbaar budget voor ICT vereisten	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Stoppen met onkruidbestrijding op verharding	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500
Verhoog huur van de binnen- sportaccommodaties met 10%	0	10.000	25.000	50.000	75.000	100.000
Huurverhoging/ Harmoni-satie buitensportaccommodaties	0	7.500	18.750	37.500	56.250	75.000
Verlagen frequentie schoonmaak stadhuis	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Salarislasten op voorhand toerekenen aan de middelen voor onderwijsachterstanden-beleid	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Stoppen met werkzaamheden MRT en laten verrichten door vakdocen-ten	0	2.651	6.627	13.254	19.881	26.508
Taakstelling Cultuur (ter vervanging cultuursubsidies)	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Stoppen met subsidies Oldenzaalse Turkse Democratische Arbeidersvereniging (OTDIB) en Suryoye Vereniging (SAVO)	0	2.429	6.072	12.144	18.215	24.287
Stoppen met de jumelage partnergemeenten	12.249	12.249	12.249	12.249	12.249	12.249

Taakstelling organisatie feestjes, broodjes, uitjes ed%	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Stoppen met subsidiëren Twents Zilver	0	5.000	12.500	25.000	37.500	50.000
Totaal	610.098	1.043.678	1.185.047	1.253.996	1.322.944	1.391.893

Categorie Belastingen & tarieven	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Tarieven toeristenbelasting verhogen met 100%	0	9.600	24.000	48.000	72.000	96.000
Subtotaal Categorie onderuitputting	0	9.600	24.000	48.000	72.000	96.000

Incidenteel te laste van algemene reserve

Onderdelen (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
k. Incidenteel ten laste van algemene reserve	2.716	638	115	0

Bedragen x €1.000

De afgelopen jaren is de algemene reserve fors gestegen. Mede daardoor is het weerstandsvermogen ruim voldoende. Een deel van de ruimte in de algemene reserve willen we inzetten om incidentele lasten direct ten laste te brengen van de algemene reserve. Op deze manier maken ze geen deel uit van het structurele begrotingssaldo. In de overzichten van de autonome ontwikkelingen, nieuw beleid en structureel effect voorjaarnota is aangegeven welke lasten incidenteel en welke structureel van aard zijn. Lasten zijn als incidenteel aan te merken als ze voor maximaal drie jaar zijn en geen voortzetting betreffen van bestaand beleid.

Totaalresultaat

Onderdelen (x €1.000)	2026		2027		2028		2029	
I. TOTAALRESULTAAT	V	98	V	1.443	V	259	N	473

Bedragen x €1.000

Het bestendige financiële uitgangspunt voor de gemeente Oldenzaal is om jaarlijks een sluitende (meerjaren) begroting aan te bieden. In combinatie met het gezonde weerstandsvermogen van de gemeente Oldenzaal en de uitkomsten van het traject 'Ambities en Middelen in balans' kan aan dit uitgangspunt voor de planperiode 2026-2029 worden voldaan.

Ontwikkelingen en risico's

De voorjaarsnota van het Rijk heeft voor de jaren 2026 en 2027 voor verlichting gezorgd. Op basis hiervan is het mogelijk op positieve jaarschijven te presenteren. Wel zijn er zorgen over de jaren 2028 en 2029. Voor beide jaren is de bezuiniging die het Rijk heeft ingeboekt op jeugdzorg als taakstelling opgenomen. Dit betekent dat we ervan uitgaan dat het Rijk met passende maatregelen komt waardoor wij voor de betreffende bedragen de kosten met jeugdzorg kunnen verlagen cq. een eigen bijdrage kunnen innen. Wanneer dit niet het geval blijkt te zijn gaan wij ervan uit dat het Rijk de algemene uitkering hierop aanpast.

Daarnaast zijn er zorgen over de specifieke uitkeringen (SPUK's) die we ontvangen vanuit het Rijk. De bedoeling is dat de uitvoeringslasten lager worden waardoor deze SPUK's met 10% neerwaarts kunnen worden bijgesteld. Volgens onze laatste informatie lukt het niet of nauwelijks om de uitvoeringslasten te verlagen maar wil het Rijk wel de 10% korting gaan doorvoeren. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat het Rijk zijn afspraken hieromtrent nakomt, wanneer er zonder lagere lasten alsnog een korting wordt doorgevoerd betekent dit dat wij genoodzaakt zijn de inzet op deze SPUK's ook met 10% te verlagen.

Er is bewust voor gekozen om incidentele uitgaven te dekken uit de algemene reserve. De afgelopen jaren is er fors gedoteerd aan de algemene reserve, de reserve is inmiddels ruim toereikend. Hierdoor is het mogelijk een deel hiervan ten gunste te laten komen aan de gemeente. Dit zorgt er wel voor dat we ondanks een positief resultaat in 2026 per saldo de algemene reserve zien afnemen.

Risico's en aandachtspunten

Budgetten Jeugdhulp

Vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben te maken met structurele tekorten op de budgetten jeugdhulp. Ook voor Oldenzaal blijft dit een voortdurend risico. Daarvoor zijn verschillende oorzaken, zoals de ontoereikende middelen van het Rijk op de Jeugdzorg, de toename van de hulpvraag en de toegenomen zorgzwaarte van cliënten. Met de recente verhoging van het jeugdhulpbudget komt het Rijk gemeenten slechts gedeeltelijk tegemoet. Voor 2028 en 2029 staan bezuinigingen gepland op jeugdzorg in de algemene uitkering. We hebben hier een stelpost voor opgenomen maar het is zeer de vraag of deze te realiseren is. Wij verwachten dat het Rijk hier met passende maatregelen komt.

Indexatie kredieten

Kredieten voor onderwijshuisvesting en van het stadhuis worden geïndexeerd zodat volgens gelijkblijvende eisen de realisatie kan plaatsvinden. Voor de overige kredieten gebeurt dit niet. Dit betreft veelal grovere ramingen, wanneer deze geconcretiseerd worden en beter in te schatten zijn vindt bijstelling plaats.

Gemeentefonds

De berekening van het gemeentefonds vindt plaats op een grote hoeveelheid maatstaven. Verschuivingen in deze maatstaven zorgen voor een wijziging in de algemene uitkering. Per circulaire vindt bijstelling plaats. Het is mogelijk dat een volgende circulaire leidt tot een negatieve bijstelling van de algemene uitkering.

Gemeentefonds

De bijdragen uit het gemeentefonds voor de gemeente Oldenzaal na decembercirculaire 2024 zien er als volgt uit:

Onderdelen (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering	80.350	80.650	78.800	78.800

Bedragen x €1.000

Over de ontwikkelingen van het gemeentefonds en de aanstaande nieuwe financieringssysteem vanaf 2026 is al veel geschreven in deze Kadernota 2026. Voor 2026 en 2027 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor tegemoetkoming kosten jeugd. Vanaf 2028 heeft het Rijk hier bezuinigingen op ingeboekt die nog nader geconcretiseerd worden. Hierdoor is de algemene uitkering vanaf 2028 lager.

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de relatie tussen weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. Het gaat dus om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat direct het beleid gewijzigd moet worden. Van de reserves, die invulling geven aan de incidentele component van het weerstandsvermogen, kan op basis van de huidige informatie het volgende overzicht worden gemaakt.

Verloop reserves (bedragen x € 1.000)	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Algemene reserve	17.767	18.318	18.443	18.568
Algemene reserve Grondexploitatie	3.186	4.971	4.971	4.971
Bestemmingsreserves Alg.dienst	20.990	24.263	24.259	24.256
Bestemmingsreserves Grondexploitatie	11.418	11.646	11.699	11.752
Totaal reserves	53.361	59.197	59.372	59.547

De algemene reserve wordt gevormd door vermogensbestanddelen die nog geen bestemming hebben gekregen en in bedrijfseconomisch opzicht vrij aanwendbaar zijn. Daarom vormt de algemene reserve ook de buffer van de gemeente en is in die zin ook een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke weerstandscapaciteit. De norm wordt gekoppeld aan de risico's en wordt dit inzichtelijk gemaakt met behulp van de weerstandsratio. De weerstandsratio wordt berekend door de som van de algemene reserves (31-12-2024) algemene dienst (€18 mln.) en grondexploitatie (€4,9 mln.) te delen door de som van de geïnventariseerde risico's in deze paragraaf (€4,3 mln.) en de ondergrens van de algemene reserve grondexploitatie (€3,3 mln.). Concreet betekent dit ultimo 2024 een verwachte weerstandsratio van 3,01. Het weerstandsratio in Oldenzaal is vastgesteld op 2. Dus ultimo 2024 komen we uit boven de door ons zelf bepaalde norm. Voor de komende jaren blijft dit het geval.

Overige risico's

De in de jaarrekening geïnteriseerde risico's en eventueel aanvullende geïnteriseerde risico's zullen zoals gebruikelijk, een plek krijgen in de paragraaf Weerstandsvormogen van de komende programmabegroting 2026.

Conclusies

Met de voorliggende Kadernota 2026 is het startsein gegeven voor de Programmabegroting 2026. De begroting 2025 was gebaseerd op het raadsprogramma 2022-2026, waarin de ambities voor de komende jaren zijn neergezet. Het raadsprogramma vormt ook voor deze Kadernota 2026 de leidraad. We werken verder aan de ambities die vanuit het raadsprogramma vertaald zijn. Dit resulteert in een Kadernota 2026 waarbij we, ondanks de financieel onzekere tijden, ambitie tonen en blijven investeren om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden.

Dat alles onder het gesternte van een krappe arbeidsmarkt, die ook nog eens gepaard gaat met financieel onzekere tijden voor gemeenten. Wij kunnen u desondanks een ambitieus en realistisch pakket aan beleidsvoornemens presenteren. We zetten onder andere in op wonen en vergroenen, vitale voorzieningen en preventie en ondersteuning dichtbij huis.

Wonen en vergroenen

Oldenzaal staat voor de opgave om te blijven groeien en tegelijkertijd aantrekkelijk en leefbaar te blijven voor jong en oud. Daarom zetten we de komende jaren stevig in op meer passende woningen en voldoende voorzieningen in de stad. Tot 2030 willen we ten minste 1.000 woningen bouwen. We bouwen gevarieerd, geven ruimte aan wonen en vergroenen en betrekken inwoners bij de planvorming. We zetten in op klimaatbestendige inrichting van straten en buurten, met ruimte voor water en natuur. Ook investeren we in het Singelpark en vergroenen het Plechelmusplein. Daarnaast maken we een omgevingsvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling (wonen, werken, leven) van onze stad richting 2050.

Vitale voorzieningen

Ook op andere terreinen wordt fors geïnvesteerd. We zetten in op vitale voorzieningen zoals schoolgebouwen en binnen- en buitensportaccommodaties. Daarmee zorgen we voor toekomstbestendige en toegankelijke voorzieningen voor iedereen. Ook de kwaliteit van onze leefomgeving krijgt nadrukkelijk aandacht. We verhogen onze meerjarige investeringen in het verbeteren van wegen, de openbare verlichting en het structureel onderhoud van het bomenbestand. Zo blijft Oldenzaal een verzorgde en bereikbare stad.

Daarnaast werken we verder aan onze plannen voor de verbouwing van het stadhuis. Het gebouw is verouderd, niet energiezuinig en beperkt toegankelijk. Investeren is daarom noodzakelijk en verstandig: het voorkomt dure, tijdelijke oplossingen en zorgt voor een toekomstbestendig gebouw.

Preventie en ondersteuning dichtbij huis

We investeren in een sterke sociale basis. We willen dat iedereen mee kan doen en zo veel mogelijk zelf regie heeft over het eigen leven. Daarom blijven we inzetten op preventie en ondersteuning dichtbij huis. Structureel maken we middelen vrij voor cultuur- en talentontwikkeling bij de jeugd, programma's als BoesCool55+, extra inzet van schoolmaatschappelijk werk en de aanpak van stille armoede.

Deze ambities vragen uiteraard om een solide financiële basis. Daarom hebben we vorig jaar op tijd geanticipeerd op de financiële uitdagingen die op ons afkomen. Dankzij het doorvoeren van enkele bezuinigingsmaatregelen uit 'Ambities en middelen in balans' laat de Kadernota 2026 voor de eerste 3 jaar zwarte cijfers zien. Dit komt omdat incidentele uitgaven in deze jaren bekostigd worden vanuit de algemene reserve. Hier is voor gekozen omdat de algemene reserve de afgelopen jaren fors is gegroeid en we deze middelen op deze manier ten goede laten komen aan de gemeenschap. Daarnaast kiezen we ervoor scherper aan de wind te varen, waar mogelijk zijn bestaande budgetten naar beneden bijgesteld. Het Rijk heeft in de voorjaarsnota gemeenten gedeeltelijk gecompenseerd voor het ravijnjaar en uitgaven voor de jeugdzorg. Deze compensatie is ontoereikend en slechts voor twee jaar, vanaf 2028 moeten de uitgaven voor jeugdzorg structureel omlaag. Het Rijk komt hiervoor met maatregelen. Het effect hebben we als stelpost meegenomen in de meerjarenraming. De VNG is in overleg met het Rijk over passende invulling. Dit betekent wel dat we genooddakt zijn om het derde spoor van 'ambitie en middelen in balans' te effectueren, we kiezen ervoor dit gefaseerd te

doen. Door stapsgewijs de bezuinigingen door te voeren, worden de effecten op de samenleving zoveel mogelijk beperkt.

Op basis van de voorliggende Kadernota 2026 zijn de financiële contouren voor de programmabegroting 2026-2029, met name voor het laatste jaar, niet gunstig. De financiële positie van de gemeente is op dit moment stabiel, maar de structurele lasten blijven stijgen. De ontwikkelingen vragen dan ook om zorgvuldigheid en realisme in de te maken (nieuwe) beleidskeuzes. De bezuinigingsmaatregelen gaan hoe dan ook impact hebben op organisaties, verenigingen en instellingen. Betreffende partners informeren we tijdig en we voeren deze gesprekken zorgvuldig en transparant.

Kortom, in 2026 blijven we koersvast, houden grip op onze financiën en blijven investeren in wat Oldenzaal sterk en leefbaar maakt. Met de voorliggende Kadernota 2026 geven we invulling aan deze ambities. Samen werken we aan onze stad Oldenzaal.

Bijlage 1. Gedetailleerde uitwerking van de uitgangspunten

Tot en met de programmabegroting 2025 werd de indexeringsystematiek gehanteerd op basis van de volgende grondslagen:

Lonen en sociale lasten op basis van CEP index 'loonvoet sector overheid'.

Sociaal domein op basis van Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)

Goederen en diensten op basis van CEP index 'prijs materiële overheidsconsumptie' (IMOC)

Aansluiting bij indexeringsystematiek van het Rijk

Bij de indexatie van lonen, sociale lasten en het sociaal domein werd uitsluitend het lopende jaar gecorrigeerd; bij goederen en diensten werden tevens de twee voorgaande jaren meegenomen. Vanaf 2024 heeft het Rijk de systematiek voor de indexering van de algemene uitkering uit het gemeentefonds aangepast. De prijscompensatie vindt sindsdien plaats op basis van de 'Prijs bruto binnenlands product (bbp)'. Deze keuze is gemaakt om te komen tot een eenvoudiger, uniformer en beter voorspelbaar systeem voor de bekostiging van medeoverheden.

Om aan te sluiten bij deze landelijke ontwikkeling en om een consistent financieel kader te hanteren, stellen wij voor om vanaf het begrotingsjaar 2026 onze indexeringsystematiek gelijk te stellen aan die van het gemeentefonds. Dit betekent dat we vanaf dat moment de lasten jaarlijks standaard indexeren met hetzelfde bbp-percentages dat het Rijk hanteert voor de algemene uitkering.

Daar waar knelpunten ontstaan doordat de indexatie op basis van het bbp significant lager uitvalt dan de feitelijke kostenontwikkeling, vindt incidenteel bijstelling plaats bij de voorjaars- of najaarsnota. Structurele effecten worden meegenomen bij de Kadernota. Eventuele voordelen die voortkomen uit de gehanteerde indexatie vloeien terug naar de algemene middelen.

Steeds meer gemeenten (waaronder Veenendaal, Zwolle en Amersfoort) hebben inmiddels gekozen voor aansluiting bij de indexatie vanuit het gemeentefonds. Met deze stap sluiten we aan bij de landelijke bekostigingssystematiek, voorkomen we structurele afwijkingen en verbeteren we de vergelijkbaarheid en beheersbaarheid van onze financiële ramingen. De precieze uitwerking wordt opgenomen in de begroting 2026.

Indexering baten:

Gemeentefonds:

Het gemeentefonds wordt geïndexeerd met de index 'Prijs bruto binnenlands product'. Bij de meicirculaire 2025 wordt deze bepaald op basis van de raming in het CEP. Bij de septembercirculaire wordt deze herijkt op basis van de miljoenennota.

OZB:

De tarieven voor de OZB worden geïndexeerd op basis van de index 'Prijs bruto binnenlands product'.

Huren: Huurtarieven gemeentelijk vastgoed aanpassen conform de prijsontwikkeling van goederen en diensten

Indexering lasten:

Voor de indexatie van de lasten sluiten we aan bij de indexatie van het gemeentefonds. Voor bepaalde categorieën kan het nodig zijn hier een uitzondering op te maken. Dit betreft de volgende categorieën:

Sociaal domein:

Binnen het sociaal domein geldt dat contractueel vastligt dat we indexeren op basis van de OVA.

Lonen en sociale lasten:

De stijging van de lonen en sociale lasten wordt bepaald op basis van de laatst vastgestelde CAO. Daarin zijn zowel primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden opgenomen.

In de begroting worden de gevolgen voor de loonsom berekend en doorgevoerd.

In deze kadernota nemen we wel €290.000 mee om het opleidingsbudget aan te laten sluiten bij de landelijk geadviseerde 2% van de loonsom.

Uitgangspunt:

De totale indexering van de lasten mag de indexering van het gemeentefonds en de OZB niet overstijgen.

In de programmabegroting 2026 volgt een nadere uitwerking.

Eigen belastinggebied:

- huurtarieven gemeentelijk vastgoed aanpassen conform bovenstaande prijsontwikkeling gemeentefonds (3,6%);
- tarieven algemene heffingen hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting, aangepast met een gemiddelde van de index voor de prijsontwikkeling van het gemeentefonds (3,6%)
- rekening houden met de voor de planperiode verwachte autonome volumeontwikkelingen ten aanzien van de kerngegevens;
- rekening houden met 100% kostendekking ten aanzien van reinigings-/afvalstoffenheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding).

Gedetailleerde uitwerking van de uitgangspunten

Voorgesteld wordt bij de P&C-instrumenten voor de planperiode 2026-2029 uit te gaan van de volgende uitgangspunten en richtlijnen:

De basis voor het ramen van het aanvaarde beleid voor de planperiode 2025-2028 is de in de raadsvergadering van 13 november 2024 vastgestelde programmabegroting 2025. Voor het bepalen van de budgetten aanvaard beleid rekening houden met de volgende (procentuele) ontwikkelingen:

I. Algemeen

- Een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting, dat wil zeggen dat tenminste de structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- Bij de op te nemen ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de meest recente raming van het Centraal Planbureau (CPB). Voor dit moment betekent dit concreet het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025 van februari 2025.
- De meerjarenbegroting wordt opgesteld op basis van constante lonen en prijzen naar het verwachte prijspeil van 2026;
- Bij het samenstellen van de ramingen voor aanvaard beleid is slechts plaats voor autonome volumeontwikkelingen, conform de kerngegevens in paragraaf V. De hieruit voortkomende budgetten, zoals in de beheersbegroting van het lopende dienstjaar opgenomen, zijn bindend. Verwachte grote mutaties hierop (voor de goede orde: dit kunnen zowel mee- als tegenvallers betreffen) dienen daarom dus tijdens het proces van opstelling van het P&C-document, inclusief motivatie, aangeleverd te worden conform de procedure die geldt voor "nieuw/aanvullend beleid". Alle overige (volume)ontwikkelingen worden per definitie als "aanvullend beleid" aangemerkt en dienen als zodanig, conform de procedure die hiervoor geldt, tijdens het proces van opstelling van het P&C-document aangeleverd te worden.

II. Uitgangspunten voor de lasten aanvaard beleid

Voor de indexatie van de lasten sluiten we aan bij de indexatie van het gemeentefonds. Voor bepaalde categorieën kan het nodig zijn hier een uitzondering op te maken. Dit betreft de volgende categorieën:

Sociaal domein:

Binnen het sociaal domein geldt dat contractueel vastligt dat we indexeren op basis van de OVA.

Lonen en sociale lasten:

De stijging van de lonen en sociale lasten wordt bepaald op basis van de laatst vastgestelde CAO. Daarin zijn zowel primaire als secundaire arbeidsvoorwaarden opgenomen.

In de begroting worden de gevolgen voor de loonsom berekend en doorgevoerd.

In deze kadernota nemen we wel €290.000 mee om het opleidingsbudget aan te laten sluiten bij de landelijk geadviseerde 2% van de loonsom.

Uitgangspunt:

De totale indexering van de lasten mag de indexering van het gemeentefonds en de OZB niet overstijgen.

In de programmabegroting 2026 volgt een nadere uitwerking.

III. Uitgangspunten voor de baten aanvaard beleid

1. Rijksuitkeringen

Vanaf 2024 vindt de indexatie van het gemeentefonds plaats op basis van de index 'prijsontwikkeling bruto binnenlands product'. Tevens vindt een correctie plaats op basis van deze indexatie van het lopende begrotingsjaar. Voor 2026 komt de indexatie op 3,6%.

2. Belasting- en tarievenbeleid

Het uiteindelijke belasting- en tarievenbeleid betreft zowel een politiek beïnvloedbare als politiek gevoelige materie. De uiteindelijke kaders hiervoor kunnen ter gelegenheid van de bespreking van de kadernota (= kaders aangeven voor het opstellen van de begroting) door de raad gegeven worden. Dit mede afgestemd op de dan geconstateerde financiële positie op hoofdlijnen, het beoogde beleid voor de komende planperiode en het bijbehorende dekkingsplan. Voor het opstellen van de kadernota 2026 alsmede voor de begroting 2026 aanvaard beleid voor de komende planperiode stellen we voor de indexatie te hanteren conform het gemeentefonds (3,6%). Verder wordt rekening gehouden met autonome volumeontwikkelingen zoals aangegeven in de kerngegevens opgenomen in paragraaf V. De ramingen met betrekking tot reinigingsheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding) worden gebaseerd op 100% lastendekking.

Bij de uiteindelijk definitief door de gemeenteraad vast te stellen tarieven c.q. het dekkingsplan, opgenomen in de programmabegroting, kan uiteraard van het aanvaard beleid worden afgeweken en kan aandacht besteed worden aan:

- a. de mate waarin er reden is voor een eventueel afwijkende aanpassing van belastingtarieven;
- b. de mate van kostendekking voor begraafplaatsrechten, marktgelden en de diverse leges;
- c. de mate waarin tariefstijgingen voor de overige gebruikers van gemeentelijke eigendommen (bijv. sport- en welzijnsaccommodaties, volkstuinen, openbaar groen, woningen) acceptabel zijn.

IV. Uitgangspunten voor beleidsontwikkelingen

Ten aanzien van de begrotingsuitgangspunten wordt er onderscheid gemaakt tussen aanvaard beleid en aanvullend beleid. Aanvaard beleid is het beleid, inclusief het bijbehorende budget, zoals dit door de raad is vastgesteld en aanvullend beleid bestaat uit alles wat daar aan wordt toegevoegd en afgehaald, inclusief compleet nieuwe ontwikkelingen. Echter, aanvaard beleid kent óók

ontwikkelingen en daar ontstaat af en toe enige spraakverwarring. Teneinde deze spraakverwarring te voorkomen en consequent handelen te realiseren wordt onderstaand proces gevolgd.

De door de Raad vastgesteld aanvaard beleid wordt jaarlijks geactualiseerd in verband met autonome ontwikkelingen op het gebied van lonen en prijzen, rentewijzigingen en autonome volumeontwikkelingen in bijv. aantal woningen, inwoners en andere kerngegevens (paragraaf V). Deze ontwikkelingen worden jaarlijks via de notitie begrotingsuitgangspunten vastgesteld. In feite zijn dit (politiek) niet beïnvloedbare ontwikkelingen en het aanpassen van de budgetten met deze ontwikkelingen zorgt ervoor dat het aanvaarde beleid op verschillende terreinen ongestoord door kan gaan. Indien wordt overwogen om op deze (min of meer onvermijdbare) ontwikkelingen te korten, is er in feite een kwaliteitsdiscussie. Want met het oude niet aangepaste budget moeten dan nieuwe (meestal hogere) lonen en prijzen worden betaald. Dit kan niet anders dan ten koste gaan van kwaliteit. De vraag ontstaat dan wat leidend is, het budget of het vastgestelde beleid. Daarom stellen we voor deze discussie niet jaarlijks aan te gaan en de begrotingsuitgangspunten jaarlijks door te voeren in de budgetten aanvaard beleid. Ook de vervangingsinvesteringen gerelateerd aan de eigen bedrijfsvoering behoren tot de ontwikkelingen aanvaard beleid. Ten aanzien van deze onderdelen is het de bedoeling deze niet zomaar in aanvaard beleid op te nemen. Er dient een afweging plaats te vinden. Voorgesteld wordt deze afweging expliciet te laten plaatsvinden door deze bij de besluitvorming duidelijk zichtbaar te maken. In de P&C-documenten op te nemen financiële analyse zullen beide vormen van ontwikkelingen aanvaard beleid expliciet in beeld gebracht worden.

Naast aanvaard beleid onderscheiden we zoals gezegd aanvullend beleid. Hieronder verstaan we:

- Volumeontwikkelingen van aanvaard beleid die weliswaar autonoom (onafhankelijk en zonder politieke invloed) tot stand komen maar meer dan normaal (substantieel) toe- of afnemen;
- Vervangingsinvesteringen niet zijnde vervangingen ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering;
- In- en extensiveringen of aanpassingen van aanvaard beleid door (wets)wijziging van dit aanvaarde beleid, door voortschrijdend inzicht, bijstelling doelstellingen en/of andere maatschappelijke effecten;
- Overige ontwikkelingen waarmee inhoudelijk en financieel niet eerder in één van de P&C-producten rekening is gehouden en die al dan niet gebaseerd zijn op politiek bestuurlijke wensen.

Dit aanvullend beleid zal zich elk jaar in meer of mindere mate voordoen en wordt via een inventarisatieproces in de organisatie inzichtelijk gemaakt. Aangezien we ook te maken hebben met beperkte middelen zal er ook altijd sprake zijn van (politieke) afweging en dus worden al deze voorstellen expliciet aan het college voorgelegd alvorens ze via de kadernota in de ontwerpbegroting worden opgenomen.

V. Kerngegevens

Peildatum	Werkelijk 1-1-2025
Aantal inwoners	32.021
• Aantal huishoudens:	14.352
• Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden:	
• PW	400
• loaw	15
• loaz	5

Aantal Wsw-geïndiceerden:	200
Aantal leerlingen:	
Basisonderwijs	2.600
• Voortgezet onderwijs	3.750
• Oppervlakte gemeente ha.:	
• Land	2.155
Binnenwater	40
Historische stadskern	8
• Aantal woonruimten:	
• Woningen	14.952
Recreatiewoningen	55
• Aantal aanwezige bedrijfsvestigingen:	3.895
• Lengte van wegen in km.:	
• 30 km wegen	107
50 km wegen	48
• gebiedsontsluitingswegen (80 km in beheer bij Provincie)	12,7
• 120 km wegen (in beheer bij Rijk)	8,2
Vrij liggende fiets- en wandelpaden	45
Spoorlijn	4,2
• Oppervlakte industrieterrein in ha.	270
• Oppervlakte openbaar groen in ha.	244
• Waarvan waterhuishouding	24

Bijlage 2. Toelichtingen voorstellen autonoom beleid 2026

Volgnr.	1									
Soort:	Autonome ontwikkeling									
Programma:	2. Bereikbaarheid en openbare ruimte									
Onderwerp:	Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2025-2034									
Doel (lange termijn)	Het doel van het nieuwe beleid voor openbare verlichting is: • Inzicht geven in de kwaliteit en levensduur van de openbare verlichting (OVL); • Het reserveren van een structureel budget voor onderhoud en vervanging van de OVL-installaties; • Het in beeld brengen van de onderhouds- en vervangingsopgave als input voor het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MJUP).									
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het beleids- en beheerplan openbare verlichting is op 26 mei 2025 vastgesteld door de raad. (INTB-25-06785)									
Inhoud	De gemeente Oldenzaal streeft ernaar om alle kapitaalgoederen binnen beheer en onderhoud in de openbare ruimte op peil te houden, zowel nu als in de toekomst. Daarom stelt zij beheersplannen op als sturingsmechanisme voor efficiëntie, kwaliteit, planning en capaciteit. Naast de bestaande plannen voor rioolbeheer en kunstwerken is nu ook het beleidsplan voor openbare verlichting geactualiseerd. Door de groei van het areaal, stijgende kosten en technologische ontwikkelingen is een herijking van het beleid noodzakelijk om de openbare verlichting duurzaam en doelmatig te beheren. De huidige financiële middelen zijn hierbij toereikend.									
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029		
	Investering									
	Lichtmasten (40 jr)	121.000		121.000		121.000		121.000		
	Armaturen (20 jr)	80.000		80.000		80.000		80.000		
	Uitgaven									
	Kapitaallasten	0	N	10.040	N	19.975	N	29.800	N	
	Sanering OVL	161.000	V	161.000	V	161.000	V	161.000	V	
	(621021003/438030)									

	Inkomsten		N		N		N		N
Acties	De uitvoering van het beheersplan start op 1 januari 2026. Jaarlijks wordt het plan geactualiseerd om aan te sluiten bij de actuele ontwikkelingen.								
Personele effecten	nee								

Volgnr.	2				
Soort:	Autonome ontwikkeling				
Programma:	2. Bereikbaarheid en openbare ruimte				
Onderwerp:	Wegenbeheersplan				
Doel (lange termijn)	Het Wegenbeheerplan heeft de volgende doelen: • Inzicht geven in de kwaliteit en levensduur van het wegenareaal. • Structureel budget reserveren voor de vervanging van het areaal. • De onderhouds- en vervangingsopgave in kaart brengen als input voor het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MJUP).				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	De raad heeft op 21 januari 2025 het Wegenbeheerplan vastgesteld. (INTB-24-06594).				
Inhoud	De gemeente Oldenzaal streeft ernaar om alle kapitaalgoederen binnen beheer en onderhoud in de openbare ruimte op peil te houden, zowel nu als in de toekomst. Daarom stelt zij beheersplannen op als sturingsmechanisme voor efficiëntie, kwaliteit, planning en capaciteit. Naast de bestaande plannen voor rioolbeheer en kunstwerken wordt dit nu ook voor wegen georganiseerd. Door de groei van het areaal, stijgende kosten en technologische ontwikkelingen is de huidige aanpak niet langer houdbaar. Om wegen veilig en in goede staat te houden en kapitaalvernietiging te voorkomen, heeft de gemeenteraad op 21 januari 2025 besloten het Wegenbeheersplan vast te stellen en de bijbehorende financiële consequenties te verwerken in de Kadernota.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029

	Investering (krediet)								
	Bovenlaag								
	Onderlaag								
	Waarvan:	875.000		875.000		875.000		875.000	
	Bovenlaag (€ 875.000 (=35% van € 2.500.000), afschrijving LIN/20 jaar)	1.625.000		1.625.000		1.625.000		1.625.000	
	Onderlaag (€ 1.625.000 (=65% van € 2.500.000), afschrijving LIN/40 jaar)								
	Uitgaven/Kapitaallasten	0	N	121.875	N	242.485	N	361.829	N
	Inkomsten (= verlaging budget klein dagelijks onderhoud (621001090-438030) ter dekking van de kapitaallasten	0	N	272.726	V	272.726	V	272.726	V
Acties	In 2025 worden op basis van het beheersplan de nodige contracten en aanbestedingen georganiseerd voor de uitvoering van de werkzaamheden. Start en in uitvoering nemen van het wegenbeheersplan vindt plaats vanaf 1 januari 2026. Elk jaar wordt het beheersplan geactualiseerd. Het beheersplan kent, conform de BBV (Besluit begroting en verantwoording), een vaststellingstermijn van 5 jaar.								
Personele effecten	Ja, 1 fte (schaal 10) wordt gedekt uit het budget.								

Volgnr.	3
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	2. Bereikbaarheid en openbare ruimte
Onderwerp:	Bomenbeheerplan
Doel (lange termijn)	Het duurzaam behouden, beschermen en onderhouden van bomen om veiligheid, ecologie, klimaatadaptatie en leefbaarheid te bevorderen
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het	

Volgnr.	4								
Soort:	Autonome ontwikkeling								
Programma:	2. Bereikbaarheid en openbare ruimte								
Onderwerp:	Budget versterken leefbaar houden openbaar gebied								
Doel (lange termijn)	Het versterken en leefbaar houden van het buitengebied van Oldenzaal								
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 komt de vergroening en leefbaarheid van Oldenzaal nadrukkelijk aan bod. Onder 4.3 Klimaatrobuuste stad: groenblauwe dooradering van stad en land wordt genoemd dat een gezond ecosysteem van groot belang is voor de leefbaarheid in onze stad en in ons buitengebied. Ook in de Toekomstvisie Oldenzaal 2040 komt de vergroening van Oldenzaal nadrukkelijk aan bod. Er is een compleet hoofdstuk gewijd aan een groene en duurzame leefomgeving zowel binnen als buiten de stad, dit is erg belangrijk voor de kwaliteit van leven van inwoners, werknemers en toeristen.								
Inhoud	In het buitengebied van Oldenzaal lopen verschillende netwerken en initiatieven waaronder Landschapsdeal, Erfcoaches, Leader etc. Deze dragen bij aan de leefbaarheid van ons buitengebied, zowel in functioneel als 'groen' opzicht. Hiervoor was structureel budget beschikbaar, onder meer vanwege bestuurlijke afspraken met de NOT-gemeenten om gezamenlijk geld beschikbaar te stellen voor o.a. Erfcoaches en Leader-trajecten. Dit budget is abusievelijk uit de begroting 2024 en 2025 gehaald (Voorjaarsnota 2024). We voeren dit budget daarom opnieuw op. Met dit budget kunnen we initiatieven en samenwerkingen in het buitengebied wederom bekostigen.								
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)								
	Uitgaven	50.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N
	Inkomsten		N		N		N		N

Acties	We nemen deel aan verschillende netwerken en initiatieven in het buitengebied zoals bijvoorbeeld Landschapsdeal, Erfcoaches, Leader etc. Wanneer er een bijdrage verwacht wordt die bijdraagt aan de leefbaarheid in functioneel en 'groen' opzicht in het buitengebied kunnen we daar aan bijdragen.
Personele effecten	Binnen bestaande formatie

Volgnr.	5				
Soort:	Autonome ontwikkeling				
Programma:	4. Cultuur, sport en ontspanning				
Onderwerp: Keuring lichtmasten op sportparken en sportbanen.					
Doel (lange termijn)	Veilige sportparken en grip op (vervangings)kosten door keuring lichtmasten.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Er is geen directe relatie met het Raadsprogramma 2022-2026. Wel heeft het een relatie met de onderdelen sport en veiligheid uit het Raadsprogramma.				
Inhoud	Lichtmasten voor de verlichting op sportparken en sportbanen behoren (nog) niet allemaal tot het reguliere areaal van de gemeente Oldenzaal. Daardoor is vaak onbekend hoe oud deze masten zijn en in welke staat ze verkeren. Dit brengt het risico met zich mee dat masten onverwacht kunnen omvallen, wat gevaarlijk kan zijn voor sporters en bezoekers. Om dit risico te beperken, is het noodzakelijk om de kwaliteit van deze lichtmasten te laten controleren. Op deze manier wordt de veiligheid beter geborgd en voldoet de gemeente aan de (wettelijke) zorgplicht. Dit valt namelijk onder algemene regelgeving voor veiligheid en onderhoud en komt voort uit zorgplicht volgens Arbowet, zorgplicht Burgerlijk Wetboek en specifieke aansprakelijkheid voor openbare ruimtes volgens het Burgerlijk Wetboek. Daarnaast ontstaat er beter zicht op de (vervangings)kosten in de komende jaren. Niet alle lichtmasten zijn in beheer en eigendom van de gemeente Oldenzaal. Uit oogpunt van veiligheid laat de gemeente alle lichtmasten keuren. Verspreid over de diverse locaties gaat het om 185 lichtmasten.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029

	Investering (krediet)						
	Uitgaven (exploitatiebudget)	€20.000	N		N		N
	Inkomsten		N		N		N
Acties	De masten die het betreft zijn reeds in kaart gebracht. Het keuren van deze masten wordt uitbesteed aan een extern bureau, een offerte is opgevraagd. Na gunning worden de sportverenigingen geïnformeerd en worden werkzaamheden uitgevoerd. Naar verwachting is voor de uitvoering van de werkzaamheden 20.000 euro nodig. Aan de hand van de resultaten van de keuring wordt een plan gemaakt voor de lichtmasten. De (vervangings)kosten die eventueel uit de keuring naar voren komen, kunnen (deels) worden gedekt vanuit het sportbeheersplan. Indien dit niet toereikend is, wordt aanvullend krediet aangevraagd via de reguliere P&C cyclus.						
Personele effecten	Nee						

Volgnr.	6 en 7				
Soort:	Autonome ontwikkeling				
Programma:	4. Cultuur, sport en ontspanning				
Onderwerp: Toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen) en inrichtingselementen div sportparken 2029					
Doel (lange termijn)	Het veilig en bespeelbaar houden van de gemeentelijke sportvelden. Om de gemeentelijke sportvelden veilig en bespeelbaar te houden moeten de renovatie-investeringen meegenomen worden bij de integrale afweging van nieuw beleid in de kadernota 2026.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het Raadsprogramma 2022-2026 beschrijft dat jongeren graag verschillende activiteiten en (sport)verenigingen terug willen zien in hun wijk. Ook wordt genoemd dat sport belangrijk is in een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod voor de inwoners.				
Inhoud	Slechte sportvelden zijn een gevaar voor de gezondheid. Om de gemeentelijke sportvelden veilig en bespeelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Renovatiejaar volgt uit beheerplan sportvelden gemeente Oldenzaal. Het geld voor de jaren 2026, 2027 en 2028 is al bij de Kadernota/Programmabegroting 2025 beschikbaar gesteld. Met dit voorstel willen wij jaarschijf 2029 toevoegen.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029

	Investering (krediet) Toplaag kunstgras veld 2 sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen)							€ 300.000
	Investering (krediet) inrichtingselementen div parken 2029							€ 58.500
	Uitgaven		N		N		N	N
	Inkomsten		N		N		N	N
Acties	• Jaarlijkse vervanging van inrichtingselementen op diverse parken (doelen, hekwerken, dug-outs, leunhekken, ballenvangers, etc), (€ 58.500 op jaarbasis); • In 2029 wordt kunstgrasveld 2 op sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen) gerenoveerd, (€ 300.000 toplaag deze wordt afgeschreven in 10 jaar, gemeente Oldenzaal schrijft onderbouw af in 30 jaar, per renovatie bekijken of onderbouw nog goed is. Raming is enkel toplaagrenovatie).							
Personele effecten	Het is de verwachting dat de werkzaamheden binnen de aanwezige personele capaciteit kunnen worden gerealiseerd.							

Volgnr.	8
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	4. Cultuur, sport en ontspanning
Onderwerp:	
Doel (lange termijn)	Veilige gymzalen voor het bewegingsonderwijs.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Er is geen directe relatie met het Raadsprogramma 2022-2026. Wel heeft het een relatie met de onderdelen sport en veiligheid uit het Raadsprogramma.

Inhoud	Jaarlijks wordt de inventaris van de gymzalen gecontroleerd. Uit deze zaalcontroles blijkt dat enkele klimtouw-/ringeninstallaties van de oudere gymzalen aan vervanging toe zijn. Het gaat hierbij om: • Helmichstraat • De Bongerd • Tulpstraat • De Drie-eenheid, locatie Meijbreestraat De touwen-/ringeninstallatie van de Helmichstraat wordt meegenomen met de reeds lopende renovatie. Voor de andere gymzalen is aanvullend budget benodigd om de veiligheid van de gymnasten en docenten te waarborgen door het vervangen van de betreffende installaties. Voor De Bongerd en de Tulpstraat wordt geadviseerd binnen 1 à 2 jaar geld te begroten voor de vervanging. Voor de Meijbreestraat is opgemerkt dat de rails zijn ingesleten maar er is (nog) geen begrotingsopmerking geplaatst. Echter, gezien de leeftijd (installatie is van 1970) heeft het vanuit veiligheidsoogpunt wel de voorkeur de installatie te vervangen. De kosten voor het vervangen van een touwen-/ringeninstallatie bedragen € 15.000 per locatie. Binnen de reguliere budgetten voor het beheer en onderhoud van de gymzalen is hier geen budget voor. Opgemerkt dient te worden dat zowel de Tulpstraat als de Meijbreestraat binnen het accommodatieplan binnensport / IHP aangemerkt zijn als vervangen binnen 5 jaar. Echter weegt de veiligheid hierin zwaarder waardoor het advies is om de touwen-/ringen installaties van deze gymzalen wel te vervangen. Wanneer de sloop daadwerkelijk plaatsvindt, wordt gekeken of de nieuwe installatie hergebruikt kan worden in een andere gymzaal.								
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)	45.000							
	Uitgaven exploitatiebudget Gymzaal Tulpstraat	3.333	N	3.333	N	3.333	N	3.333	N
	Uitgaven exploitatiebudget Gymzaal De Bongerd	3.333	N	3.333	N	3.333	N	3.333	N
	Uitgaven exploitatiebudget	3.333	N	3.333	N	3.333	N	3.333	N

	Gymzaal Meijbreestraat							
	Inkomsten		N		N		N	N
Acties	Na goedkeuring van de bedragen worden offertes opgevraagd voor de vervanging van de installaties. Na gunning worden de werkzaamheden uitgevoerd.							
Personele effecten	nee							

Volgnr.	9
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	4. Cultuur, sport en ontspanning
Onderwerp:	Sport Oldenzaal B.V.
Doel (lange termijn)	Een toekomstbestendige exploitatie van Sport Oldenzaal BV, waarin maatschappelijke waarde, kwaliteit van dienstverlening en duurzaamheid centraal staan.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	5.1 Kwalitatief goed ondersteuningsaanbod

Inhoud	De recente cijfers van Sport Oldenzaal B.V. maken inzichtelijk dat er, ondanks goede operationele prestaties, sprake is van een toenemend structureel tekort in de exploitatie. In 2023 en 2024 is het sportcentrum Vondersweijde succesvol gerevitaliseerd. Waar het sportcentrum daarvoor niet volledig verhuurd was, zien we dat de commerciële ruimten nu bijna geheel verhuurd zijn. Ook de bezoekersaantallen zijn toegenomen, de zwemlessen draaien weer op volle capaciteit en de horeca-omzet neemt toe. Tegenover deze positieve ontwikkelingen staan echter structurele financiële knelpunten. Eerdere jaren werd dit tekort deels gecompenseerd door tijdelijke corona- en energievergoedingen. Nu die wegvallen, wordt voor het eerst in de cijfers zichtbaar dat er structureel middelen moeten worden toegevoegd aan de exploitatie. De personeelslasten zijn de afgelopen jaren aanzienlijk harder gestegen dan de indexatie van de gemeentelijke exploitatiebijdrage. Ook de huurkosten zijn sterker toegenomen dan de indexatie van de gemeentelijke exploitatiebijdrage. Hierdoor ontstaat een groeiend structureel tekort in de exploitatie. In de Najaarsnota 2024 werd voor het eerst echt zichtbaar dat er structureel middelen moeten worden toegevoegd aan de exploitatie om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en de maatschappelijke functie van Sport Oldenzaal B.V., waaronder het behoud van het zwembad, te versterken. Voor de Kadernota betekent dit dat een extra bedrag van 515.000 euro structureel wordt opgenomen, dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd									
	Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
		Investering (krediet)								
		Uitgaven	515.000	N	515.000	N	515.000	N	515.000	N
		Inkomsten		N		N		N		N
Acties	Om de continuïteit van Sport Oldenzaal BV op korte termijn en langere termijn te waarborgen wordt er komende periode gewerkt aan een toekomstbestendig contract. In 2025 loopt het huidige contract af en dit contract zal moeten worden herzien.									
Personele effecten	Nee									

Volgnr.	10
Soort:	Autonome ontwikkeling

Programma:	1. Dienstverlening en veiligheid
Onderwerp: veilige dienstverlening (INTB-25-06682)	
Doel (lange termijn)	Het creëren van een veilige en ondersteunende werkomgeving voor bezoekers, medewerkers en bestuurders in een maatschappij die steeds meer verhardt. Dit doen we door de inzet van een eigen interventieteam, het verbeteren van de vaardigheden van medewerkers in het omgaan met emoties, intimidatie en (verbale) agressie en het verhogen van de bewustwording. We willen een goede werkgever voor onze medewerkers zijn.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het raadsprogramma is opgenomen dat we streven naar een goede dienstverlening: toegankelijk en vriendelijk (2.7). Om een vriendelijke en toegankelijke dienstverlening te bieden, is een veilige werkomgeving essentieel. Investeren in veiligheid betekent investeren in medewerkers die met rust en zekerheid kunnen werken, wat bijdraagt aan een prettige en respectvolle dienstverlening voor iedereen.
Inhoud	Het toekennen van dit budget is essentieel voor het waarborgen van een veilige werkomgeving en het leveren van kwalitatieve dienstverlening. Door te investeren in het interventieteam kunnen we medewerkers blijvend trainen en voorzien van cruciale alarmeringsmiddelen, zoals alarmknoppen en de bijbehorende app. Ook stelt dit budget ons in staat om andere collega's met klantcontact te trainen in het omgaan met agressie, waardoor zij beter voorbereid zijn op risicovolle situaties. Op momenten dat het interventieteam niet beschikbaar is, zoals de maandagavond, kunnen we met dit budget alsnog zorgen voor een beveiliging, zodat veiligheid altijd geborgd blijft. Als we dit budget niet toekennen, zijn de gevolgen ernstig. Het interventieteam zal ontbonden moeten worden, omdat trainingen vervallen en noodzakelijke middelen ontbreken. Andere medewerkers blijven zonder training, wat hun weerbaarheid en veiligheid direct aantast. Zonder beveiliging op risicomomenten neemt het risico op incidenten toe. Dit leidt tot een steeds onveiligere werkomgeving waarin preventief handelen en bescherming van medewerkers niet langer gegarandeerd is. Het creëren van een veilige werkomgeving is niet optioneel – het is een fundamentele verantwoordelijkheid en een randvoorwaarde voor continuïteit en kwaliteit in onze dienstverlening.

	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
Financiën	Investering (krediet)								
	Uitgaven	74.816	N	17.816	N	17.816	N	17.816	N
	Inkomsten		N		N		N		N
Acties	• Jaarlijkse training interventieteam (uit opleidingsbudgetten) • Jaarlijkse training (dagdeel) medewerkers met klantcontact 'omgaan met agressie' (uit opleidingsbudgetten) • Inzet beveiliging op momenten dat het interventieteam niet aanwezig is, bijvoorbeeld op de maandagavond • Abonnementskosten op de app voor het interventieteam en de alarmknoppen in de vergaderruimtes, bij de receptie en burgerzaken • Noodzakelijke maatregelen aanpassingen bij nieuwe collegeleden (in 2026 i.v.m. verkiezingen) De jaarlijkse training worden gedekt uit het algemene opleidings- en ontwikkelbudget.								
Personele effecten	Dit kan binnen de bestaande formatie.								

Volgnr.	11
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	1. Dienstverlening en veiligheid
Onderwerp: Twente 2027-2030	Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost
Doel (lange termijn)	Het opstellen van integraal veiligheidsbeleid op de schaal van basisteam Noordoost-Twente heeft als doel om: 1. Een gezamenlijke aanpak te creëren voor regionale veiligheidsvraagstukken: criminaliteit, overlast en ondermijning stoppen niet bij gemeentegrenzen. Door een integrale strategie kunnen de gemeenten in het basisteamgebied (Oldenzaal, Dinkelland, Losser en Tubbergen) eenduidig optreden tegen veiligheidsproblemen. 2. Efficiënter en effectiever samen te werken: door samenwerking tussen gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, Zorg- en Veiligheidshuis Twente en andere ketenpartners worden beleidsdoelen sneller en beter bereikt.

	3. Veiligheidsprioriteiten op elkaar af te stemmen: door een gezamenlijke risicoanalyse en prioritering wordt voorkomen dat gemeenten versnipperd beleid voeren en kunnen ze samen optrekken in de uitvoering. 4. Regionale en lokale verantwoordelijkheden te verbinden: het beleid op basisteamniveau zorgt ervoor dat de verbinding tussen landelijke, regionale en gemeentelijke veiligheidsdoelen sterker wordt.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het opstellen van een integraal veiligheidsbeleid op basisteamniveau versterkt en ondersteunt de beleidsdoelen uit het Raadsprogramma 2022-2026. Door een gezamenlijke aanpak op schaal van Noordoost-Twente wordt criminaliteit en overlast effectiever bestreden, wordt ondermijning krachtiger aangepakt en worden zorg en veiligheid beter op elkaar afgestemd. Dit sluit naadloos aan bij de Oldenzaalse ambitie om veiligheid en regionale samenwerking te versterken.
Inhoud	In 2026 starten we - in opdracht van de Gezagsdriehoek basisteam Noordoost Twente en met instemming van de gemeenteraden - met het opstellen van een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) voor de gemeenten Oldenzaal, Losser, Dinkelland en Tubbergen. Het beleid wordt vastgesteld in 2027 en vormt het gezamenlijke kader voor de veiligheidsprioriteiten tot en met 2030. Afbreukrisico bij geen of onvoldoende veiligheidsbeleid Het opstellen van een Integraal Veiligheidsbeleid is niet alleen een strategische keuze, maar ook een wettelijke en bestuurlijke noodzaak. Als gemeenten geen actueel beleid opstellen of onvoldoende middelen hebben om het beleid uit te voeren, ontstaan de volgende risico's: • <i>Gebrek aan sturing en focus</i> Zonder IVB ontbreekt een integraal en onderbouwd kader om keuzes te maken binnen het brede veiligheidsdomein. Dit leidt tot versnippering, ad-hoc beleid en onduidelijkheid voor partners. • <i>Bestuurlijke kwetsbaarheid</i> Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid. Bij het ontbreken van actueel beleid kan dit tot negatieve bevindingen leiden bij inspecties, audits of incidenten. • <i>Verlies van samenwerkingskracht</i> Partners als de NOT gemeenten, politie, OM, RIEC-ON, VRT, WBO wonen, onderwijsinstellingen, maatschappelijke instellingen en de overige domeinen stemmen hun inzet bij voorkeur af op duidelijke prioriteiten. Zonder beleidskader verzwakt de effectiviteit van samenwerking. • <i>Beperkte legitimatie van keuzes</i> Zonder IVB ontbreken de bestuurlijke kaders waarop toezicht, handhaving en samenwerking zijn gebaseerd. Dit maakt beleid en keuzes kwetsbaarder in politieke of juridische zin.

- *Verhoogd risico op escalatie en maatschappelijk onbegrip*
Veiligheidsproblemen die niet (tijdig) worden gesignaleerd of opgepakt, kunnen escaleren. Inwoners en ondernemers verliezen vertrouwen in de overheid als die niet zichtbaar en planmatig optreedt.
- Argumenten opstellen IVB door extern bureau (uitbesteding)**
- *Tijdsdruk en ambtelijke capaciteit*
Het opstellen van het IVB is een arbeidsintensief traject waar gemiddeld 200 tot 250 uur in gaat zitten. Indicatie interne kosten: ± €20.000–€25.000 aan ambtelijke inzet *per gemeente* (exclusief risico op uitloop of vertraging). De ambtelijke capaciteit binnen het veiligheidsdomein staat al enorm onder druk door structurele taken zoals de aanpak van ondermijning, het versterken van de keten zorg en veiligheid, Bibob, het vergroten van de weerbaarheid van onze samenleving en veiligheid, toezicht en handhaving. Uitbesteding voorkomt overbelasting en versnelt het proces.
 - *Intergemeentelijke samenwerking*
Deze intensieve samenwerking tussen de vier NOT gemeenten vraagt om procesmatige begeleiding die neutraal en coördinerend is. Een extern bureau is in staat dit overkoepelend te faciliteren. Wanneer één van de vier NOT gemeenten het ambtelijk projectleiderschap zich neemt is de 200 uur verre van toereikend.
- Specificatie**
- In 2026 wordt eenmalig €25.000 gevraagd voor de uitbesteding van het opstellen van een IVB 2027-2030 op basisteam niveau.
 - In 2026, 2027, 2028 en 2029 wordt een bedrag van €25.000 gevraagd voor de uitvoering van dit beleid. (structureel)

Specificatie

- In 2026 wordt eenmalig €25.000 gevraagd voor de uitbesteding van het opstellen van een IVB 2027-2030 op basisteam niveau.
- In 2026, 2027, 2028 en 2029 wordt een bedrag van €25.000 gevraagd voor de uitvoering van dit beleid. (structureel)

Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)								
	Uitgaven	50K	N	25K	N	25K	N	25K	N
	Inkomsten		N		N		N		N
Acties									

Personele effecten	N.v.t.
--------------------	--------

Volgnr.	12
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	1. Dienstverlening en veiligheid
Onderwerp:	ICT investeringen
Doel (lange termijn)	Door te investeren in een sterke en toekomstgerichte digitale infrastructuur verbeteren we onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We spelen daarmee beter in op maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en de groeiende behoefte aan toegankelijke, betrouwbare en efficiënte digitale ondersteuning.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Deze investering sluit aan bij de ambities uit het raadsprogramma om in te zetten op digitale dienstverlening, samenwerking en innovatieve gemeentelijke ondersteuning.

Dit is een samengesteld format, bestaande uit de volgende zes deelaanvragen voor onze ICT.

1. Optimaal Digitaal:

2026: € 60.000 incidenteel.

In 2023 zijn we gestart met het programma Optimaal Digitaal. Voor de implementatie van het programma was € 100.000 beschikbaar. Dit budget was met name bedoeld voor adoptie en opleiding van alle medewerkers binnen de organisatie. Een aantal projecten heeft vertraging opgelopen. Om die reden is in 2024 en 2025 een deel van dit budget vrijgevallen.

In 2026 wordt, onder regie van ICT Hengelo, de definitieve stap gezet om optimaal samen te werken binnen teams. Daarvoor vragen we voor 2026 incidenteel € 60.000. Dit komt overeen met het vrijgevallen budget. Hiermee creëren we een samenwerkingsomgeving in Microsoft 365 die aansluit bij de visie en werkwijze van de gemeente Oldenzaal, waarbij de gebruiker optimaal ondersteund wordt in zijn of haar dagelijkse werkzaamheden.

2. Verhoging jaarlijkse bijdrage Dimpact

Vanaf 2026 € 52.339 structureel.

De gemeente Oldenzaal is aangesloten bij Dimpact, een samenwerkingsverband dat gezamenlijk werkt aan het verbeteren van digitale dienstverleningsoplossingen, zoals de gemeentelijke website, eFormulieren en MijnLoket. Deze samenwerking stelt ons in staat om innovaties te realiseren die afzonderlijk moeilijk uitvoerbaar of financieel onhaalbaar zijn.

De uitdagingen op het gebied van digitalisering, wet- en regelgeving, informatiebeveiliging en dienstverlening nemen toe in omvang en complexiteit. Om gemeenten hierin blijvend adequaat te kunnen ondersteunen, wordt voorgesteld om te investeren in versterking van capaciteit, doorontwikkeling van producten en meer structurele ondersteuning. Dit resulteert in een verhoging van de jaarlijkse bijdrage aan Dimpact vanaf 2026.

3. Vervanging zaaksysteem eSuite

2026: € 75.000 incidenteel

2027: € 75.000 incidenteel

De applicatie eSuite speelt een centrale rol binnen ons applicatielandschap. Momenteel wordt deze applicatie gebruikt voor o.a. het vastleggen van telefonische contacten, het registreren van inkomende post, meerdere

werkprocessen en workflows, het afhandelen van digitale aanvragen en het archiveren.

IT-leverancier ATOS stopt per 1 juli 2027 met de ontwikkeling en ondersteuning van eSuite. Binnen Dimpact-verband wordt daarom gewerkt aan een opvolger: PodiumD. De overgang van eSuite naar PodiumD is een omvangrijk, meerjarig ICT-project.

Voor de voorbereiding en uitvoering van de overgang naar het nieuwe systeem is externe ondersteuning nodig, in de vorm van de inhuur van IT-specialisten. Het geld wordt besteed aan het overzetten van data en documenten (meer dan 650.000 stuks), het inrichten van het nieuwe systeem en het realiseren van koppelingen.

4. Aanschaf subsidiebeheerapplicatie

2026: € 50.000 incidenteel

Vanaf 2027: € 20.000 structureel jaarlijks

De huidige ondersteuning van het subsidieproces is versnipperd en inefficiënt. Subsidieaanvragen en vaststellingen worden nu afgehandeld in het zaakstelsel, terwijl aanvullende administratie plaatsvindt in Excel-overzichten en op netwerkschijven. Om het volledige proces – van aanvraag, betaling tot verantwoording – beter te ondersteunen, is onderzocht of specifieke subsidiebeheerssoftware een oplossing kan bieden. Een dergelijk systeem biedt functionaliteit zoals inzicht in toegekende subsidies, budgetbewaking, procesondersteuning en mogelijkheden voor het genereren van managementinformatie. Voordelen zijn meer overzicht, minder foutgevoeligheid en meer grip op budgetten en voortgang.

Uit de eerste verkenning blijkt dat het huidige zaakstelsel niet alle gewenste functionaliteiten kan bieden maar wel complementair kan zijn.

5. Aanschaf handleidingenapplicatie

Vanaf 2026: € 9.600 structureel jaarlijks

De applicatie "SelfGuide" levert een aantal standaardhandleidingen en de mogelijkheid om zelf op eenvoudige wijze handleidingen te maken. Tijdens het project "Optimaal digitaal" is de applicatie ingezet en goed ontvangen.

Het betreft een andere (extra, modernere) manier van ondersteuning (incl. beeld en geluid). Deze ondersteuning is dermate goed bevallen dat we nu voorstellen om de applicatie op te voeren als nieuw beleid en structureel op te nemen. Mochten we "Selfguide" niet aanschaffen dan gaan we terug naar papieren handleidingen en moeten we handleidingen voor de kantoorapplicaties zelf samenstellen.

6. Verplichtingenadministratie

2026: € 30.000 incidenteel

Vanaf 2026: € 18.000 structureel jaarlijks

Onze accountant en inkoopadviseurs adviseren een digitale verplichtingenadministratie om zo beter “in control” te komen. CMT onderkent dit belang en wil een aantal aspecten toetsen waaronder de beheersbaarheid, administratieve lastenvermindering en belastbaarheid voor de organisatie om uiteindelijk tot een goede afweging te komen. Middels een quick scan halen we best practices en ervaringen op bij andere gemeenten. Op dit moment verwachten we dat er een uitbreiding op de huidige applicatie of een nieuw software pakket aangeschaft moet worden. In voorbereiding hierop vragen we nu reeds financiële middelen.

Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)								
	Uitgaven	294.939	N	174.939	N	99.939	N	99.939	N
	Inkomsten		N		N		N		N
Acties									
Personele effecten									

Volgnr.	13
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	Financiële algemene dekkingsmiddelen
Onderwerp: Huisvestiging gedurende verbouwing stadhuis	
Doel (lange termijn)	Tijdelijke huisvesting gedurende verbouwing stadhuis
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	2.5. De gemeente als verbinder en spin in het web (....) Het stadhuis als 'Huis van de stad' past in de uitgangspunten van het thema Dienstverlening en we onderzoeken de mogelijkheden. Kernwoorden bij het stadhuis als 'Huis van de stad' zijn ontmoeten, samenwerken en verbinden. Het 'Huis van de stad' is daarmee vooral een concept dat is bedoeld om deze kernwoorden te versterken. <i>Ondanks dat de gemeenteraad niet heeft gekozen voor het scenario Huis van de stad, is het de bedoeling dat het vernieuwde stadhuis meer transparantie en van de inwoner gaat worden.</i> 2.7. Toegankelijk en vriendelijk (.....)De dienstverlening in Oldenzaal is toegankelijk, zodat iedereen in onze samenleving mee kan doen. Inwoners ervaren onze dienstverlening als laagdrempelig, vriendelijk, makkelijk bereikbaar en ze voelen zich welkom bij ons. In onze dienstverlening naar inwoners en ondernemers ligt de nadruk op 'meedenken met' in plaats van 'nadenken voor'. We denken in mogelijkheden, daarbij is gemeente Oldenzaal ook voor medewerkers een fijne werkplek. Samen met onze inwoners werken we aan hét gezicht van Oldenzaal

Besluitvorming Stadhuis

In de kadernota 2025 heeft u via nieuw beleid een krediet van €16,1 miljoen gehonoreerd voor de verbouwing en renovatie van het Stadhuis (INTB-24-06577 programmabegroting 2025). In november 2024 is er van dit krediet al € 500.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereidingen van de verbouwing van het stadhuis.

De kosten voor de tijdelijke huisvesting zijn niet binnen dit bedrag opgenomen.

Tijdelijke huisvesting

Voordat de duurzame renovatie en verbouwing kan worden uitgevoerd, moeten de organisatie en de voorzieningen tijdelijk verhuizen.

We streven naar een geschikte tijdelijke locatie in Oldenzaal waar:

- de gemeentelijke dienstverlening onverminderd doorgaat,
- het politieke proces kan plaatsvinden, en
- medewerkers hun werk kunnen blijven doen.

Om dit te realiseren, stellen we duidelijke voorwaarden op en onderzoeken we de impact op de werkwijze. De tijdelijke huisvesting wordt zodanig ingericht dat alle betrokkenen, inclusief ICT, facilitaire diensten en bouwkundige aspecten kunnen functioneren.

Bij de beoordeling van de tijdelijke huisvesting geldt dat het een tijdelijke oplossing betreft. De huisvesting gaat niet in alle opzichten voldoen aan de wensen en het comfortniveau van het stadhuis. Gebruikers wordt daarom gevraagd flexibel om te gaan met de omstandigheden en hun werkwijze indien nodig aan te passen.

Financieel kader

Omdat de exacte financiële consequenties afhankelijk zijn van het nog te kiezen scenario, is het vooraf moeilijk om alle financiële randvoorwaarden strikt te definiëren.

Bij de besluitvorming omtrent het stadhuis zijn er geen (financiële) middelen opgenomen ten behoeve van de tijdelijke huisvesting. Hiervoor worden incidentele middelen aangevraagd bij de kadernota 2026-2029. In de uit te werken huisvestingsscenario's wordt een gedetailleerd kostenoverzicht opgenomen. Deze worden voorgelegd aan de gemeenteraad ten tijde van het Go/No Go moment inzake het Stadhuis in september 2025.

Ten aanzien van de kosten geldt dat er dekkingsmiddelen beschikbaar zijn. Het betreft dekkingsmiddelen uit hoofde van facilitaire kosten voor het Stadhuis die als gevolg van de

verhuizing niet gerealiseerd zullen worden, alsmede een vrijval van kapitaallasten. De totale dekking bedraagt € 1.906.000.

Indexatie Stadhuis

Het vastgestelde krediet is gebaseerd op een prijspeil uit het kalenderjaar 2024. De verbouwing en renovatie van het Stadhuis zal echter pas in 2026 van start gaan. De kosten zullen derhalve hoger liggen. Het is daarom noodzakelijk het krediet te indexeren. De indexatie voor 2025 wordt ingeschat op 3% en voor 2026 op 3.3% (CEP 2025). De totale indexatie komt uit op 1.000.000 euro. De impact op de kapitaallasten is circa 58.000 euro.

Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029
	Investering (krediet)	1.000.000			

	Uitgaven	985.000		555.000		175.000			
	<u>Dekkingsmiddelen</u>								
	Bureaubehoefte en computermateriaal	24.000		24.000					
	Onderhoud en meubilair								
	Energie	26.250		35.000		35.000			
		20.000	N	-160.000 (taakstelling)	N	- 160.000 (taakstelling)	N	58.000	N
	Klein onderhoud								
	Schoonmaak	64.500		86.000		21.500			
		37.500		50.000		21.500			
	Vrijval kapitaallasten renovatie door fasering								
		0		908.000		908.000			
	Totaal dekkingsmiddelen								
		172.250		943.000		790.750			
	Inkomsten		N		N		N		N

Acties	Er is een uitgangspuntennotitie voor de tijdelijke huisvesting opgesteld op basis van 11 thema's (o.a. geografisch, toegankelijkheid, dienstverlening, enz.). Deze uitgangspuntennotitie is een basis om een notitie op te stellen met huisvestingsscenario's. Deze notitie heeft ook een financiële onderbouwing. Verwachting is deze onderbouwing aan de gemeenteraad voor te leggen ten tijde van het Go/No Go moment inzake het Stadhuis. Risico: Het opgenomen bedrag is gebaseerd op het prijspeil van 2025.
Personele effecten	N.v.t.

Volgnr. 14	
Soort: Autonome ontwikkeling	
Programma: Maatschappelijke ontwikkeling	
Onderwerp: Aanvullende expertise uitvoering IHP	
Doel (lange termijn)	Realiseren van veilige, gezonde, passende schoolgebouwen voor een toekomstbestendig onderwijslandschap door uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Daarmee is het doel het voldoen aan de zorgplicht van de gemeente voor adequate huisvesting voor onder meer het primair en voortgezet onderwijs. De afgelopen jaren hebben laten zien dat het proces veel risico's kent. Door de juiste expertise tijdelijk aan te trekken worden deze risico's ondervangen.
Autonoom / niet autonoom	Autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 benoemt de Raad het geven van kwaliteitsonderwijs en zet de Raad in op kwalitatief goede (sociale) basisondersteuning, onder andere op het gebied van onderwijs. Daarnaast past het in de lijn van het kansrijk opgroeien en in de lijn van gelijke kansen.
Inhoud	Voor de uitvoering van het IHP is er specifieke expertise nodig. Hieronder vallen de onderstaande activiteiten:

	• Uitvoering haalbaarheidsonderzoeken • Verkeerskundige analyses • Leerlingenprognoses • Herijking IHP • Opstellen overeenkomsten met schoolbesturen • Voorbereiding en uitvoering projecten • Samenwerking Voor al deze zaken wordt extern geadviseerd dan wel onderzoek uitgevoerd door met name ICS en incidenteel een advocaat. Deze kosten zijn niet structureel geborgd, maar zijn wel noodzakelijk voor een effectieve en zorgvuldige uitvoering.										
Financiën	<table><tr><th>Jaar</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Bedrag</td><td>€ 85.000</td><td>€ 85.000</td><td>€ pm</td><td>€ pm</td></tr></table>	Jaar	2026	2027	2028	2029	Bedrag	€ 85.000	€ 85.000	€ pm	€ pm
Jaar	2026	2027	2028	2029							
Bedrag	€ 85.000	€ 85.000	€ pm	€ pm							
Acties	Deze volgen op de inhoud en worden aan- en uitbesteed.										
Personele effecten	Geen ten opzichte van de huidige situatie.										

Volgnr	15
Soort	Autonome ontwikkeling
Programma	5. Maatschappelijke ondersteuning
Onderwerp	Actualisatie IHP
Doel (lange termijn)	Een actueel Integraal Huisvestingsplan voor onderwijs
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 benoemt de Raad het geven van kwaliteits-onderwijs en zet de Raad in op kwalitatief goede (sociale) basisondersteuning, onder andere op het gebied van onderwijs. Daarnaast past het in de lijn van het kansrijk opgroeien en in de lijn van gelijke kansen.
Inhoud	Een flink aantal schoolgebouwen in Oldenzaal (zowel PO als VO) is sterk verouderd en voldoet niet meer aan eisen die worden gesteld aan bijvoorbeeld het binnenklimaat, functionaliteit en duurzaamheid. Het gevolg is dat we daarmee niet voldoen aan de zorgplicht van de gemeente voor adequate huisvesting en voor een gezond binnenklimaat, en daarmee voor de gezondheid en het welzijn van de leerlingen en andere gebruikers.

	Het IHP dat door de raad is vastgesteld, geeft schoolbesturen duidelijkheid over de vervangingstermijn van gebouwen. Zodoende zijn zij in staat om het groot onderhoud af te stemmen op een aanstaande investering. Dit voorkomt kapitaalvernietiging. ICS-adviseurs heeft de kredieten die in de programmabegroting zijn opgenomen bekeken en een indexatie toegepast, die voortkomt uit inflatie, maar ook gestegen bouw- en loonkosten. Daarnaast is in het IHP door concretisering van bouwplannen een actualisatie doorgevoerd als het gaat om sloopkosten, asbestsanering, verhuiskosten en kosten tijdelijke huisvesting. Om de plannen in het IHP te kunnen uitvoeren zijn hiervoor aanvullende middelen nodig. Zonder deze aanvullende middelen is het niet mogelijk om te voldoen aan de in het IHP afgesproken acties. Franciscusschool: De vernieuwbouw van de Franciscusschool is in 2024 van start gegaan. De verwachting was dat deze vernieuwbouw parallel zou lopen aan de nieuwbouw van de gymzaal bij de Franciscusschool. De nieuwbouw van de gymzaal heeft vertraging opgelopen, de oorzaak hiervoor is het uitvoeren van een amendement van de raad. De leerlingen en leerkrachten kunnen pas hun intrek nemen in het vernieuwde schoolgebouw, als de buitenruimte klaar is. Dat betekent dat er dat de (grote) bouwwerkzaamheden in de buitenruimte zijn afgerond. De Franciscusschool moet dus langer gebruik maken van de tijdelijke huisvesting van Twents Carmel College aan de Potskampstraat. Er is nog geen definitieve planning voor de nieuwbouw van de gymzaal. Vooralsnog wordt uitgegaan van verlenging van de tijdelijke huisvesting tot september 2026.
Financiën	<i>Incidenteel voor Franciscusschool</i> Tijdelijke huisvesting actualisatie: 35.000 <i>Incidenteel voor de Drie-eenheid, De Esch en De Linde</i> Verhuiskosten actualisatie 80.000 Tijdelijke huisvesting actualisatie: 1.396.000 Asbestsanering: 86.000 <i>Actualisatie krediet voor:</i>

	Planontwikkeling: 61.000 Terreininrichting: 921.000 <i>Actualisatie kredieten met indexatie.</i> Actualisatie kredieten voor lager vloeroppervlak Drie-eenheid. <i>Per saldo:</i> Incidenteel totaal 1.596.000 in 2026 Structureel 10.000 in 2026 en 2027 en 22.000 in 2028 en 13.000 in 2029.										
Acties	In het IHP is een financiële vertaling gemaakt van de projecten. De in het IHP opgenomen bedragen zijn van een gedateerd prijspeil. In de Kadernota 2026 wordt een actualisatie van de kapitaal lasten uitgevoerd. <table border="1"> <tr> <td>Nieuwbouw basisschool Drie-eenheidsschool</td><td>2025</td></tr> <tr> <td>Vernieuwbouw Twents Carmel College locatie Lyceumstraat</td><td>2025</td></tr> <tr> <td>Inclusief sportzaal</td><td></td></tr> <tr> <td>Nieuwbouw basisschool de Esch</td><td>2026</td></tr> <tr> <td>Nieuwbouw basisschool de Linde</td><td>2026</td></tr> </table> De genoemde jaartallen betreffen de jaartallen waarin voorbereidingskredieten bij de raad zullen worden aangevraagd. De daadwerkelijke kapitaallasten ontstaan na oplevering van de (ver)nieuwbouw.	Nieuwbouw basisschool Drie-eenheidsschool	2025	Vernieuwbouw Twents Carmel College locatie Lyceumstraat	2025	Inclusief sportzaal		Nieuwbouw basisschool de Esch	2026	Nieuwbouw basisschool de Linde	2026
Nieuwbouw basisschool Drie-eenheidsschool	2025										
Vernieuwbouw Twents Carmel College locatie Lyceumstraat	2025										
Inclusief sportzaal											
Nieuwbouw basisschool de Esch	2026										
Nieuwbouw basisschool de Linde	2026										
Personele effecten	Geen. Het bouwheerschap van de schoolgebouwen ligt bij het schoolbestuur.										

Volgnr.	16
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning

Onderwerp: Uitvoering Beschut werk									
Doel (lange termijn)	Voortzetten uitvoering Beschut Werk								
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod, samenwerken in de keten en wettelijke verplichtingen								
Inhoud	Vanaf 2026 werken we met een nieuwe partner voor de uitvoering van beschut werk. Op basis van de voorlopige aanbieding die is ontvangen, is de globale kostenstijging voor de uitvoering van beschut werk €300.000.								
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)								
	Uitgaven	300.000	N	300.000	N	300.000	N	300.000	N
Acties	De precieze invulling van de uitvoering van beschut werk wordt verder uitgewerkt in de resterende maanden van 2025. Daarmee worden de exacte kosten voor de uitvoering van beschut werk in 2026 bekend en een verdere inschatting gemaakt voor de kosten voor de jaren daarna.								
Personele effecten	Dit kan uitgevoerd worden binnen de bestaande formatie.								

Volgnr.	17
Soort:	Autonome ontwikkeling
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	Bekostiging SamenTwente
Doel (lange termijn)	Continueren dienstverlening SamenTwente op het huidige niveau
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod, samenwerken in de keten en wettelijke verplichtingen
Inhoud	SamenTwente zet zich in voor gezonde, veilige en vitale inwoners van Twente.

SamenTwente heeft een verzoek gedaan structureel een hogere bijdrage van de gemeenten te ontvangen, Dit is nodig om de dienstverlening voor de Twentse gemeenten en - inwoners kwalitatief goed uit te blijven voeren. In 2024 is een onderzoek gestart naar de kerntaken van SamenTwente. De conclusie van dit onderzoek is dat SamenTwente ten opzichte van andere GGD-en concurrerend werkt én dat de gemeenten willen dat de dienstverlening overeind blijft. Er zijn slechts kleine wijzigingen in de diensten afgesproken. Op 26 maart 2025 heeft het Algemeen Bestuur van SamenTwente besloten om voor de Forensische Geneeskunde en Veilig Thuis Twente de gevraagde bedragen structureel beschikbaar te stellen. Hierdoor kunnen de wettelijke taken op een minimumniveau uitgevoerd blijven worden. Dit betreft een bedrag van € 72.000 Voor de thema's Gezonde School Aanpak, Seksuele Gezondheid, Milieu & Gezondheid, Gezondheidsbevordering, Meldpunt Woningvervuiling en Meldpunt Zorgwekkend Gedrag is besloten om de huidige inzet te handhaven. Dit betreft een additioneel bedrag van € 23.000									
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)								
	Uitgaven	95.000	N	95.000	N	95.000	N	95.000	N
	Gedekt binnen ST	-52.000	V	-25.000	V	-25.000	V	-25.000	V
Acties	Er is daarnaast ook sprake van een voordeel, als gevolg van efficiëncy-maatregelen . De kosten van van Samen Twente vallen daardoor lager uit. In 2026 is er een incidenteel extra voordeel omdat een voorziening binnen Samen Twente vrijvalt.								
Personele effecten	Niet								

Volgnr. 18	
Soort	Autonome ontwikkeling
Programma	5. Maatschappelijke ondersteuning
Onderwerp	Individuele voorzieningen Jeugd (Jeugdzorg)
Doel (lange termijn)	Kwalitatief goede ondersteuning voor jeugd

Inhoud	Met ingang van 2025 is het Inkoopmodel 2025 Jeugd in werking getreden. De productstructuur is gewijzigd (vereenvoudigd), er zijn ambities geformuleerd voor ambulantisering en kleinschalige woonvoorzieningen. De tarieven zijn gebaseerd op een kostprijsonderzoek waarbij binnen de GGZ sprake is van tariefdifferentiatie naar type aanbieder. De financiële impact is in het voorjaar 2024 op basis van het regionaal impactmodel ingeschat op € 997.000. Deze analyse heeft plaatsgevonden op basis van cijfers 2022 en 2023. De impact analyse is in het voorjaar 2025 geactualiseerd op basis van gerealiseerde cijfers 2024 en de definitieve uitkomst van de aanbesteding. De cijfers van 2024 laten een duidelijke stijging zien op de onderdelen OB3 en OB4. In de najaarsnota 2024 zijn daarom de budgetten incidenteel verhoogd met € 1,3 miljoen De geactualiseerde impactanalyse laat ten opzichte van de begrote bedragen een tekort zien van € 1,5 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de effecten van ambulantisering en de uitvoering van de Hervormingsagenda (voorliggende voorzieningen, normaliseren). Er is geen rekening gehouden met autonome groei.
Financiën	€ 1,5 miljoen structureel
Acties	Invoeren van het nieuwe inkoopmodel. Deze acties zijn reeds belegd in de lijn.
Personele effecten	Geen. Het betreft zorginkoop.

Volgnr 19	
Programma 5. Maatschappelijke Ondersteuning	
Onderwerp	Maatwerkvoorziening WMO (huishoudelijke ondersteuning)
Soort:	Autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod Samenwerken in de keten
Inhoud	Voor de levering van de WMO maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning zijn raamovereenkomsten afgesloten met 9 aanbieders. Op basis van de AMvB Reële Prijzen zijn we verplicht periodiek een reëel tarief vast te stellen. Op basis van CAO-ontwikkelingen en een recent kostprijsonderzoek wordt voor 2026 een verhoging van het uurtarief verwacht van minimaal € 2,00. Doorgerekend verwachten we € 300.000 extra budget nodig te hebben

Financiën	€ 300.000,00
Acties	Invoeren van het nieuwe inkoopmodel. Deze acties zijn reeds belegd in de lijn.
Personele effecten	Geen. Het betreft zorginkoop.

Bijlage 3. Toelichtingen voorstellen nieuw beleid 2026

Volgnr.	20								
Soort:	Nieuw beleid								
Programma:	2. Bereikbaarheid en openbare ruimte								
Onderwerp:	Klimaatadaptatie								
Doel (lange termijn)	Het ontwikkelen van Oldenzaal tot een klimaatactieve stad, die beter bestand is tegen wateroverlast, droogte en hitte.								
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 komt het klimaatrobuust maken, de vergroening en leefbaarheid van Oldenzaal nadrukkelijk aan bod. Onder 4.3 Klimaatrobuuste stad: Oldenzaal is een stedelijke gemeente waarin veel meer ruimte komt voor water en natuur, dit wordt hét uitgangspunt bij het ontwerpen van de openbare ruimte. Ook in de Toekomstvisie Oldenzaal 2040 komt de klimaatadaptatie en vergroening van Oldenzaal nadrukkelijk aan bod. Er is een compleet hoofdstuk gewijd aan een groene en duurzame leefomgeving zowel binnen als buiten de stad, dit is erg belangrijk voor de kwaliteit van leven van inwoners, werknemers en toeristen.								
Inhoud	Het Water en Klimaatadaptatie Programma (WKP) is een doorontwikkeling van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Waarbij het GRP alleen over water gaat, zal het WKP over water én natuur gaan. Het WKP moet in 2025 nog ontwikkeld worden, het is daarom nog onduidelijk hoeveel projecten hier uit voort komen én hoe hoog de raad de ambitie gaat leggen. Voor het vergroenen van Oldenzaal zijn op dit moment alleen tijdelijke middelen beschikbaar (jaarlijks €300.000 t/m 2025). Voor de komende jaren worden deze activiteiten in het uitvoeringsprogramma van het WKP opgenomen en vervolgens verwerkt in de P&C cyclus. Vandaar dat er bij de Financiën een PM staat. Om in 2026 de activiteit voort te kunnen zetten is het noodzakelijk om hiervoor in deze kadernota al een bedrag van 100.000 euro op te nemen. Voor het GRP zijn bestaande middelen beschikbaar, waarbij het nu al een uitdaging is om de realisatie tijdig uit te voeren.								
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)								
	Uitgaven	PM + 100.000	N	PM	N	PM	N	PM	N
	Inkomsten		N		N		N		N

	Verdeling taken en verantwoordelijkheden binnen het team; Personele capaciteit afstemmen op werkzaamheden (verhouding advisering/uitvoering).
Personele effecten	n.v.t.

Volgnr.	22
Soort:	Nieuw beleid
Programma:	1. Dienstverlening en veiligheid
Onderwerp: modernisering/aanpassing huisstijl	
Doel (lange termijn)	De wet stelt dat overheidsorganen verplicht zijn hun blijvend te bewaren archiefbescheiden in een archiefruimte op te slaan. Blijvend te bewaren archiefbescheiden moeten na 20 jaar worden overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Op dit moment geeft het inspectierapport nog groen aan, maar de inspectie heeft al de nodige aandachtspunten voor de komende jaren benoemd. Het doel van de bouwkundige aanpassingen in het archief is om: • te voldoen aan de Archiefwet en de wettelijke eisen voor archiefbewaring; • duurzame en veilige opslag van documenten te garanderen; • bescherming tegen risico's zoals brand en vocht; • toegankelijkheid en bruikbaarheid van archiefmateriaal te waarborgen voor de lange termijn. Bij een eventuele verbouwing gelden strengere eisen om te voldoen aan de actuele regelgeving en duurzaamheidseisen. Daarnaast is onlangs de nieuwe Archiefwet in de 2^e Kamer aangenomen die ook nog aanvullende eisen stelt. Kortom: de aanpassingen zorgen ervoor dat het archief veilig, duurzaam en wettelijk conform blijft.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	n.v.t.

Inhoud

De inspectie heeft de volgende risico's benoemd voor de archiefbewaarplaats.

- Houten onderdelen in de ondervloer van de rolmechanismen zijn een probleem en moeten vervangen worden. In deze ruimte mogen zich geen houten materialen bevinden om overlast van plaagdiertjes te voorkomen.
- Dat betekent (als gevolg) ook dat we de draaistellingen moeten vervangen.
- Aan de muren zijn platen aangeplakt en die hebben waarschijnlijk een verbinding met buiten en dat mag niet. Het risico op het binnendringen van vocht wordt hiermee vergroot.
- Het materiaal van de plafonds is brandgevoelig en moet vervangen worden.
- Bij hoge temperaturen buiten wordt de temperatuur in de ruimte te hoog en zou dit eigenlijk gekoeld moeten worden. De huidige ventilatie voor luchtvochtigheid staat achter de archiefbewaarplaats in een heel klein hokje. Daar zouden we een koelinstallatie bovenop moeten plaatsen voor temperatuurbeheersing, maar daar is op dit moment onvoldoende ruimte voor.
- Qua wateroverlast zag de inspecteur niet een groot risico, ook omdat de stellingen zelf op een kleine verhoging staan. Een ietwat verhoogde drempel is echter wel wenselijk.
- Brandblussers met schuim moeten vervangen worden.

Bij een eventuele verbouwing van het stadhuis moeten we extra maatregelen treffen zoals het verwijderen van de buizen die onder het plafond lopen van de archiefbewaarplaats.

Op dit moment zijn we bezig om diverse scenario's te onderzoeken voor de toekomst:

1. archief blijft volledig in het stadhuis ondergebracht;
2. archief blijft deels in het stadhuis; een deel brengen we elders onder;
3. archief brengen we volledig elders onder.

Ongeacht het gekozen scenario komen hier kosten uit voort. Op dit moment brengen we in kaart wat eventuele aanpassingen en uitbesteding aan kosten met zich meebrengt. De businesscase die hieruit ontstaat zal t.z.t. worden voorgelegd aan het college.

Als de benodigde aanpassingen in het archief niet worden doorgevoerd, kunnen de volgende risico's ontstaan:

	• Niet voldoen aan de Archiefwet, wat kan leiden tot sancties of juridische consequenties. • Beschadiging of verlies van belangrijke archiefstukken en informatie door vocht, schimmel, temperatuurschommelingen of brandgevaar ('de dementerende overheid'). • Hoge herstelkosten in de toekomst door schade of achterstallig onderhoud. Kortom, zonder aanpassingen loopt de gemeente ten aanzien van het archief risico's op structurele en juridische problemen of mogelijk verlies van documenten met historische of sentimentele waarde. Deze zijn niet alleen van belang voor de organisatie maar ook voor de gemeenschap en toekomstige generaties.							
Financiën	Budgetsoort	2026	2027		2028		2029	
	Investering (krediet)	500.000						
	Uitgaven*						22.275	N
	Inkomsten							
Acties	*kapitaallast a.g.v. het verstrekte investeringskrediet in jaar 2028, bij een afschrijvingstermijn van 30 jaar. We onderzoeken de mogelijke scenario's. Op basis hiervan wordt besloten hoe verder te gaan met het archief.							
Personele effecten	n.v.t.							

Volgnr	23
Soort:	Nieuw beleid

Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	(Stille) armoede
Doel (lange termijn)	Het verzachten van (stille) armoede en versterken van inwoners.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	• Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod • Samenwerken binnen de keten
Inhoud	In Oldenzaal overwegen we een Quiet 500 community oprichten. Door middel van deze community verzachten we armoede voor onze inwoners en versterken we hen tegelijkertijd. Het betreft ook de doelgroep die boven de 120% van het bestaansminimum zit, waar we nu nog weinig ondersteuningsaanbod voor hebben. Deze doelgroep heeft echter wel te maken met problematiek rondom bestaanszekerheid. Bekend is dat ook steeds meer werkenden moeite hebben om in hun bestaanszekerheid te voorzien door oplopende kosten, waarmee de groep mensen in 'stille armoede' steeds groter wordt. Ook zij kunnen lid worden van een Quiet community. Armoede wordt verzacht doordat vanuit de community regelmatig een geluismoment verstrekt wordt aan inwoners, beschikbaar gesteld door sponsors (lokale ondernemers). Dit kan een gratis dienst, product of een leuk uitje zijn. De Quiet community draagt ook bij aan het verminderen van een sociaal isolement. Inwoners kunnen gratis lid worden en worden doorverwezen door hulporganisaties. Het is een plek waar mensen de kans krijgen anderen te ontmoeten, hun talenten te (her)ontdekken en hun zelfvertrouwen te vergroten. Dit versterkt inwoners, waardoor zij vaak mooie stappen kunnen zetten op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, scholing of betaald werk. De community werkt vanuit vertrouwen, (stille) armoede hoeft niet aangetoond te worden. Om een goed plan voor het opzetten van een Quiet Community in Oldenzaal te kunnen maken, is het nodig dat hier nog nader onderzoek naar wordt gedaan. We onderzoeken wat er precies van de gemeente, maar ook van de welzijnsorganisatie wordt verwacht. Daarbij brengen we ook de benodigde formatie in beeld. De verwachting is dat lokale ondernemers graag deel willen nemen aan de community en zitting willen nemen in het op te richten bestuur, maar dat is nog niet besproken. Daarnaast willen we onderzoeken op welke wijze we deze inzet aan kunnen laten sluiten op alles wat we in Oldenzaal al doen, passend bij de lokale cultuur en binnen het vastgestelde beleid. Omdat er nog nader onderzoek nodig is, werken we met een go-no go moment. Met alle opgehaalde informatie schetsen we een compleet beeld van de impact en vragen we het college om een besluit.

	Om ons te kunnen committeren aan een Quiet community is minimaal 3 jaar financiering vereist. Echter, wanneer je een dergelijke community opricht kun je deze niet zomaar meer loslaten. Want waar bied je de inwoners een plek die op dat moment member zijn? Er is dus structureel budget nodig.								
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)	-		-		-		-	
	Uitgaven	90.000	N	90.000	N	90.000	N	90.000	N
	Inkomsten	-	N	-	N	-	N	-	N
Acties	Onderzoeken of een community in Oldenzaal haalbaar is. Nadere acties zijn nog niet helder, omdat het onderzoek nog niet heeft plaatsgevonden.								
Personele effecten	Dit is nog onduidelijk. Mogelijk is er extra formatie nodig of besluiten we om andere zaken later op te pakken.								

Volgnr 24	
Soort	Nieuw Beleid
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	Stimuleren cultuur en ontwikkeling ouderen
Doel:	Meer Oldenzalers (55+ers) in beweging te krijgen en kennis te laten maken met verschillende vormen van sport, bewegen, kunst en cultuur omdat dit bijdraagt aan kwalitatief en gezond leven. Het sociale aspect is naast bewegen en creativiteit belangrijk onderdeel van het jaarlijkse programmering en activiteiten. Hierdoor draagt BoesCool55+ bij aan maatschappelijke effecten zoals verbondenheid en zelfredzaamheid.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Iedereen doet mee
Inhoud	Inzetten op de krachtige samenleving waarin iedere inwoner meedoet. Streven naar een Oldenzaal met zelfredzame, gezonde en verbonden inwoners die zich veilig voelen. BoesCool55+ draagt bij aan:

	• Stimuleren en behoud van actieve deelname aan de samenleving van 55+ers (zelfredzaamheid) • Bevorderen van woon-, werk- en leefplezier in Oldenzaal • Stimuleren en behoud van sociaal netwerk waardoor mensen elkaar helpen – tegengaan van eenzaamheid. • Gezondheidsbevordering en preventie Sinds een aantal jaren organiseert de stichting Boelcoolfit een stimuleringsaanbod sport, cultuur en bewegen voor 55-plussers. Hierin worden Oldenzaalse 55+'ers gestimuleerd om op een laagdrempelige manier kennis te maken met het gevarieerde beweeg- en cultuuraanbod in Oldenzaal. De geboden activiteiten ondersteunen (preventief) lokale opgaven in het kader van fysieke en mentale gezondheid. Tot 2026 is dit programma (naast de BBC-uren) ondersteund vanuit incidentele middelen. De kosten betreffen voornamelijk middelen voor uitvoering, materialen en uren projectleider cultuur. Deze kosten betreffen niet zozeer 'meerkosten' maar kosten die al sinds 2019 met incidentele subsidies ondersteund worden. Ervaring leert dat deze coördinerende, adviserende en stimulerende werkzaamheden uitgevoerd moeten worden door een professional i.p.v. vrijwilligers. Bepaalde onderdelen van het aanbod vanuit de verenigingen wordt wel met vrijwilligers uitgevoerd. Dit programma draagt dus bij aan versterking van het verenigingsleven en overig sport- en cultuuraanbod in de stad. Om de preventieve inzet van dit succesvolle programma te kunnen borgen wordt om verhoging van de begrotingssubsidie gevraagd. Bij geen extra middelen, vervalt mogelijk: • de kennismakingscursussen en specifieke clinics / workshops voor de doelgroep 55plussers / ouderen • het platform (website) met overzichtelijk sport en cultuuraanbod in Oldenzaal • adviserende rol richting aanbieders, potentiële deelnemers en zorgaanbieders • continue proces van communicatie en stimuleren van deelname / bereik deelnemers (zichtbaarheid). •
Financiën	Aanvulling op structurele subsidie met € 20.000

Acties	De extra subsidie verwerken in de beschikking.
Personele effecten	Uitvoering door derden – stichting Boeschoolfit

Volgnr 25	
Soort	Nieuw Beleid
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	Stimuleren cultuur en talentontwikkeling jeugd
Doel:	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Iedereen doet mee
Inhoud	Preventief jeugdbeleid cultuur Door middel van cultuur stimuleren van talentontwikkeling en actieve participatie door en voor alle jongeren in Oldenzaal. Het belang om de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren te stimuleren is groot, daarvoor is passend aanbod nodig, waar zij vermaakt en geïnspireerd worden. Het bieden van gelijke kansen voor alle jongeren zodat zij opgroeien in een kansrijke omgeving. In eerste plaats is dat belangrijk voor henzelf, maar het is ook een belangrijke bouwsteen om tot een krachtige samenleving te komen. Jongeren verdienen een plek in Oldenzaal en hebben recht op gelijke kansen om zich te ontwikkelen tot zelfredzame, gezonde en verbonden inwoners. Inzetten van cultuur draagt bij aan: • Talentontwikkeling van jongeren (gelijke kansen); • Actieve deelname aan samenleving en stimuleren van zelfredzaamheid; • Voor elke groep (in dit geval jongeren) een toereikend aanbod;

- Kwalitatief goed ondersteuningsaanbod (algemene, voorliggende voorziening), gericht op preventie, vroegsignalering en samenwerking binnen de keten;
- Levendigheid en activiteiten in de binnenstad;
- Bevordering van woon-, werk- en leefplezier in Oldenzaal;
- Behoud van talenten voor de arbeidsmarkt en werkgelegenheid;
- Versterken van (sociale) basis en tegengaan van eenzaamheid;
- Stimulans van cultuurparticipatie.

Alle jongeren tussen 12-30 krijgen er de kans om met cultuur bezig te zijn en hun talent te ontwikkelen. In het voorjaar 2022 is Kaliber samen met Impuls gestart met een pilot. Met een bereik van ruim 500 unieke bezoekers en een gemiddeld bezoek van 30-60 jongeren per maand is deze creatieve ontmoetingsplek een succes. De impactcijfers laten zien dat deze algemene voorziening een preventieve werking heeft voor jongeren. Het is een eigen plek voor jongeren om elkaar te ontmoeten, deel te nemen aan creatieve en culturele activiteiten, workshops en masterclasses volgen of optredens / evenementen te organiseren. Dit draagt bij aan het welbevinden van de jongeren en sociale verbinding. Creatieve coaches ondersteunen jongeren daarbij. Het sluit aan op bestaande initiatieven als 'Actief na school', door verdieping en doorontwikkeling te bieden. Daarnaast is het gericht op een bredere leeftijds- en doelgroep en wordt het buitenschools aangeboden.

Evaluatie mei 2025

Op basis van een uitgebreide evaluatie in 2024 heeft het college van B&W besloten om de pilot in het schooljaar 2024-2025 te verlengen. Dit met de nadrukkelijke voorwaarde dat het resultaat na de pilotperiode moest zijn dat er sprake is van het inzetten van andere aanvullende financieringsbronnen en reallocatie van middelen. De evaluatie in mei 2025 heeft aangetoond dat er geen sprake is van aanvullende financieringsbronnen en reallocatie van middelen.

Samenhang jeugd en jongerenwerk (alternatief)

Het inzetten van cultuur heeft een nauwe samenhang met jeugd- en jongerenwerk. De 3 kenmerkende onderdelen van inzetten van cultuur is:

- Volkomen Thuis (ontmoeten);
- Creatieve vorming (Talentontwikkeling);
- Evenementen.

Om hier een invulling aan te geven is er aanvullend budget voor jeugd- en jongerenwerk nodig van € 40.000,00. Daarmee kan niet het volledige huidige concept van het cultureel aanbod worden voortgezet. Ook voor

	wat betreft de uitvoering kan niet gegarandeerd worden dat de huidige partijen (Stichting Kaliber en Stichting Impuls) betrokken blijven.
Financiën	€ 40.000 ten behoeve van het inzetten van een cultureel aanbod in samenhang met het jeugd- en jongerenwerk.
Acties	De pilot loopt tot eind schooljaar 2024-2025. In de komende maanden moet het plan conform bovenstaande uitgangspunten worden uitgewerkt.
Personele effecten	Geen personele effecten voor de gemeente.

Volgnr 26	
Soort	Nieuw Beleid
Programma	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp	Voortzetten schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Kansrijk opgroeien en gelijke kansen
Inhoud	Schoolmaatschappelijk werk is een belangrijk onderdeel van preventieve ondersteuning voor gezinnen. De uitvoering hiervan vindt momenteel plaats door Stichting Wijkkracht. We willen de ingezette koers voor extra uren Schoolmaatschappelijk werk voor primair onderwijs voortzetten. Dit betreft 24 uur per week, te verdelen over alle scholen voor primair onderwijs in Oldenzaal. Afgelopen jaren zijn de uren gefinancierd vanuit tijdelijke corona-middelen. Dit is niet langer mogelijk. De totale kosten bedragen € 80.000 De benodigde extra middelen voor de gemeente bedragen € 40.000 per jaar. Voor de andere € 40.000 ligt een verzoek bij het primair onderwijs.

Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
	Investering (krediet)	-		-		-		-	
	Uitgaven	40.000	N	40.000	N	40.000	N	40.000	N
	Inkomsten		N		N		N		N
Acties	Voortzetten van ingezet beleid								
Personele effecten	Niet voortzetten heeft personele effecten bij Stichting Wijkkracht.								

Volgnr	27				
Soort:	Nieuw beleid				
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning				
Onderwerp:	Doorontwikkelen preventief jeugdbeleid				
Doel (lange termijn)	Verminderen inzet maatwerk voor jeugd				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	• Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod • Samenwerken binnen de keten				
Inhoud	Door het verder ontwikkelen van preventieve aanpakken voor jeugd dringen we duurzaam de inzet van maatwerk voor jeugdigen terug. Preventieve aanpakken kunnen problemen voorkomen en daarmee een wezenlijke bijdragen leveren aan de kwaliteit van leven van jeugdigen en hun ouders. Door het versterken van de samenwerking in de keten en het beter benutten van de vindplekken (met name basisonderwijs) kan eerder lichte voorliggende hulp ingezet worden. We denken bijvoorbeeld aan het instellen van een maatjesproject, ervaringsdeskundigen, een betere en vroegtijdige toeleiding naar de casustafel en duidelijke samenwerkingsafspraken tussen consultants, IB-ers, welzijn, schoolmaatschappelijk werkers en het Sociaal Plein.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029

	Investering (krediet)	-	-	-	-				
	Uitgaven	100.000	N	100.000	N		N		N
	Inkomsten	-	N	-	N	-	N	-	N
Acties	Ketensamenwerking versterken met in ieder geval onderwijs, maatschappelijk werk en welzijn en daar waar mogelijk het voorliggend aanbod versterken in 2026.								
Personele effecten	Geen. Dit wordt uit bestaande formatie gehaald.								

Volgnr.	28
Soort:	Nieuw beleid
Programma:	3. Stedelijke en economische ontwikkeling
Onderwerp:	Subsidie verduurzaming en instandhouding karakteristieke panden
Doel (lange termijn)	Het behouden en verduurzamen van karakteristieke panden in Oldenzaal
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	1. Versterking van cultuur en historie: van zien naar gezien worden <i>Deze subsidie draagt bij aan het behouden van de cultuurhistorische waarden voor Oldenzaal</i> Op 27 januari 2025 is het bestemmingsplan Cultuurhistorische Waarden Binnenstad Oldenzaal door de raad vastgesteld (INTB-24-6542). In dit besluit is meegenomen dat via de Kadernota 2026 geld beschikbaar gesteld gaat worden om karakteristieke panden te kunnen behouden en verduurzamen.
Inhoud	Met het bestemmingsplan CHW Binnenstad Oldenzaal hebben we ca. 45 panden met karakteristiek aangeduid. Dit betekent in de basis dat we deze willen behouden voor de toekomst en dat deze in principe niet gesloopt kunnen worden. De subsidie is bedoeld om eigenaren van karakteristieke panden tegemoet te komen in de kosten voor verduurzaming en instandhouding, omdat verwacht wordt dat dit hoger uit gaat vallen dan bij een 'regulier' pand. Ook willen wij als gemeente investeren in de kwaliteit van deze panden, die bijdragen aan het versterken van de cultuurhistorische waarden van Oldenzaal.

	De subsidie is niet specifiek bedoeld voor karakteristieke panden in de binnenstad maar geldt voor heel Oldenzaal. We hebben panden die al als zodanig zijn aangeduid en de verwachting is dat wij in de toekomst meer panden zo gaan aanduiden. Deze zullen dan ook onder de regeling gaan vallen. Te zijner tijd wordt geëvalueerd of het bedrag toereikend is of niet.									
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029		
	Investering (krediet)									
	Uitgaven	15.000	N	15.000	N	15.000	N	15.000	N	
	Inkomsten		N		N		N		N	
Acties	In het jaar 2025 worden de uitgangspunten en voorwaarden voor de subsidie opgesteld. Dit wordt samen met de subsidieregeling voor monumenten gedaan. Daarna kan subsidie worden aangevraagd en verstrekt.									
Personele effecten	Nee									

Bijlage 4. Toelichtingen voorstellen niet te honoreren nieuw / aanvullend beleid 2026

Volgnr	29
Soort:	Nieuw beleid
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	Inzet centrale zorgverlener ketenaanpak Kind Naar Gezond Gewicht (GALA)
Doel (lange termijn)	Passende ondersteuning en zorg voor kinderen met overgewicht of obesitas te organiseren.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod en samenwerken in de keten.
Inhoud	In het het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn gemeenten verplicht te werken met een viertal ketenaanpakken. Eén van de ketenaanpakken betreft een ketenaanpak voor het terugdringen van overgewicht bij kinderen. In Nederland is er één wetenschappelijk onderbouwde aanpak en dat is KnGG. Deze aanpak speelt in op gezinnen met kinderen met overgewicht waar sprake is van multiproblematiek. Om deze aanpak uitvoeren is het verplicht een centrale zorgverlener (CZV) in te zetten. Deze zorgverlener vervult hierbij een essentiële rol. De CZV ondersteunt kinderen en de gezinnen bij de aanpak van overgewicht en obesitas, en coördineert de benodigde zorg en begeleiding. De kosten voor de inzet van een CZV bestaan uit begeleidingsuren per gezin (directe uren) en organisatorische uren die niet gebonden zijn aan een specifiek gezin (indirecte uren), zoals netwerkopbouw, deelname aan intervisies en samenwerking met partners. Geadviseerde ureninzet van CZV: • Directe uren: 10 uur per gezin per jaar • Indirecte uren: 30 uur per jaar Dit kan niet vanuit GALA SPUK gefinancierd worden, omdat we met ingang van 2026 geen middelen meer krijgen voor het thema overgewicht en obesitas

en binnen andere thema's van het GALA is er ook geen financiële dekking aanwezig.

Er kan ook gekozen worden om wel in te blijven zetten op een ketenaanpak, maar dat niet via de formele aanpak van KnGG te doen. In dat geval zijn de extra middelen voorsnog niet benodigd.

	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029	
Financiën	Investering (krediet)	-		-		-		-	
	Uitgaven	49.000	N	49.000	N	49.000	N	49.000	N
	Inkomsten	-	N	-	N	-	N	-	N
Acties	Het maken van afspraken met de GGD omtrent de inzet van de CZV-er. De huidige ketenaanpak versterken.								
Personele effecten	Geen								